Է՛ ՏԱՐԻ 2079 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՑ 11 ԲԱՂԴ 4383 — Հ. Տ. 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1890 — Ն. Տ. 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1890 — ՀԻՃ. 18 ՋԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1308 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան բաժանորդագրութիւն				160
»	»	Վեցամսեայ	»	80
»	»	Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց	»	Տարեկան	»	200
»	»	Վեցամսեայ	»	100
Օտար երկիրներու տարեկան ֆրանք				56
»	»	վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած [illegible] [illegible] Տնօրէնութեան վրայ է
խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՆՐԻ ՇԼԻՄԱՆ

Հեռագիրը ծանոյց թէ երեւելի արեւելագէտ և հնախօս Շլիման մեռած է ի Նափոլի, և մարմինը կը փոխադրուի յԱթէնս։ 1822ին ծնաւ Մեքլեմպուրկ Շվէրինի Նէօյ-Պուքով քաղաքին մէջ։ Բողոքական պատուելիի մը որդի, յաճախեց Րէալշուլէ կոչուած իրական կամ գործնական վարժարանը։ Բայց այս երկրորդական վարժարանի մէջ երկու-երեք տարի միայն յետոյ, իւր հօր գործոց ձախողութեան և նիւթական անձկութեան պատճառաւ, իբրեւ աշկերտ մտաւ Ֆիւրսթէնպերկի սերագործարանն, ուր հինգ տարի կեցաւ, և օր մը ծանր տակառ մը բառնալով կուրծքէն վնասուեցաւ, և հարկադրեցաւ թողուլ այս գործ։ Համպուրկ գնաց, ուր իբրեւ աշկերտ նաւազ մտաւ վաճառաբարձ առագաստանաւու մը մէջ որ Վենեզուելա կ'երթար։ Այս նաւ 1841 դեկտ. ամսուն խորտակեցաւ Թեքսէլ կղզւոյ եզերաց վրայ։ Շլիման յետոյ թշուառութեան մէջ Ամսթէրտամ վերադառնալով, հիւանդանոց մը մտաւ ի ծառայութիւն, յետոյ վաճառատուն մը մտաւ։ Ցամաք աշխատութեամբ, և շատ մը բաներէ ինքզինք զրկելով, գրեթէ չոր հացով ու ջուրով ապրելով շատ անգամ, յաջողեցաւ սորվիլ անգլիերէն, ֆրանսերէն, հոլանտերէն, սպաներէն, իտալերէն եւ փորթուկէզերէն, և երկու տարի ետքը լաւ պաշտօն մը ձեռք բերաւ իբրեւ թղթակից կամ նամակագիր և...տումարակալ Ամսթէրտամի Պ. Հ. Շրէօտէր և Ընկերութեան մէջ։ Ռուսերէն ևս սորվելով, յիշեալ մեծահամբաւ վաճառատան կողմէ իբրեւ առեւտրական գործակալ Փեթերսպուրկ զրկուեցաւ, ուր այս առեւտրական պաշտօնի մէջ մնաց տասն և մէկ տարիներ։ Նոր յունարէն եւս սորվելով, 1856ին ձեռնարկեց հին յունարէն սորվիլ։ 1858-59ին ի Դանիա, Գերմանիա, Իտալիա, Եգիպտոս, Սուրիա և Ցունաստան ուղեւորութիւններ ըրաւ։ Վաճառականութեան մէջ մեծ հարստութիւն շահեցաւ, և 1863ին առեւտրական գործերէ ձեռք քաշելով, իւր սիրական ուսման՝ յունական հնախօսութեան անձնատուր եղաւ բոլորովին։ 1864-65ին ուղեւորութիւն մ'ըրաւ աշխարհիս բոլորտիքն, այցելեց Քորֆու և Իթաքէ։ 1868ին Մորէայէն անցաւ, և Փոքր Ասիոյ ծովեզերքը գնաց։ Իւր պատանեկութեան միջոցին սիրահարած էր Հոմերոսի դիւցազանց (կրկնատումարն արգելք չէ սիրահարելու Հոմերոսի դիւցազանց,) և հիմակ որ իւր նիւթական վիճակն ապահոված էր, Շլիման ձեռնարկեց գտնել Հոմերական դիւցազանց բնավայրն և խուզարկել հելլենական հնութիւններն։ Իւր կնոջ հետ, որ յոյն էր և իւր աշխատութեանց անձնուիրապէս կը սատարէր, իւր ծախիւք և 150 գործաւորաց աշխատութեամբ 1870էն մինչեւ 1882 հետամուտ եղաւ երեւան հանել վաղեմի Իլիոնի (Հիսարլըգ) վայրն, և յաջողեցաւ գտնել։ Ցերեւան հանեց վեց քաղաքաց աւերակներ, որք հոն այն պատմական տեղւոյն վրայ հաստատուած էին յաջորդապէս՝ նախ քան զհելլենական գաղթականութիւն։ Այս քաղաքաց մէջ ոսկւոյ գիւտերու կողմէ հարստագոյնն էր Հոմերոսի Տրովադան, ահեղ աղէտ մը մատնուելով կորած։ Գերման հայրենասէրն հոն գտած հնախօսական յոյժ մեծագին գանձերն յանձնեց Գերմանիոյ, և այժմ ի Պերլին կը գտնուին «Շլիմանի Թանգարան» յատուկ անուամբ։

Ց'Ակրոպոլիս իւր խուզարկութիւնք ոչ նուազ յաջող արդիւնք տուին։ Ակամեմնոնի և անոր ընկերաց արքայական գերեզմանները գտաւ։ Այս գերեզմաններէ հանած ոսկեղէն զարդերն, ինչպէս պսակներ, շղթայներ, մատանիներ, աւելի քան 80 քիլոկրամ ծանրութեամբ էին։ 1881ին և 1882ին Որքոմէնոսի գանձը գտաւ, և գիւտերը ճոխացուց նախապատմական ժամանակաց յատուկ ձեղուն մը երեւան հանելով։ 1884-85ին խուզարկութիւններ ըրաւ ի Թիրին, և Թիրինի թագաւորաց վաղեմի մեծ պալատը գտաւ։

Ռոսթոքի Համալսարանն 1869ին զինք անուանեց իմաստասիրութեան վարդապետ։ Օքսֆորտի Համալսարանն իրեն տուաւ քաղաքային իրաւագիտութեան վարդապետի տիտղոսն, և Պերլին քաղաքը պատուակալ քաղաքացի անուանեց զինք։ 1872էն ի վեր իւր բնակավայրն յԱթէնս հաստատած էր։

Անցեալ տարի Օսմ. կայս. կառավարութենէն արտօնութիւն ստացաւ ի Հիսարլըգ իւր խուզարկութիւններն յառաջ վարելու՝ Իլիոնի բուն տեղը գտնելու համար։ Կը յիշուի թէ այս առթիւ վիճաբանութեան մը բռնուեցաւ Պէօթիխէր հարիւրապետին հետ, բայց գիտնական աշխարհը Շլիմանի իրաւունք տուաւ։

Շլիման ինն կամ տասն հատոր գիրքեր հրատարակած է՝ իւր խուզարկութեանց և ուղեւորութեանց նկարագրութիւնը պարունակող, և այս գրեանց մեծագոյն մասն եւրոպեան այլ և այլ լեզուներու թարգմանուած են։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Թէհրանէ կը ծանուցուի թէ Վեհ. Շահը Ֆրանսայի նուիրած է 12,000 քառ. մէթր տարածութեամբ գետին մը Թէհրանի մէջ՝ ֆրանսական նոր դեսպանատան մը շինութեան համար։

ԼՈՒՔՍԵՄՊՈՒՐԿԻ ԽՆԴԻՐԸ

Կ'երեւի թէ Լիւքսեմպուրկի խնդիր մը կայ անպատճառ։ Գերմանիա վերապահումներ կ'ընէ Լոնտոնի 1867 ի դաշնագրին վրայ, որով երաշխաւորուած է Լիւքսեմպուրկի մեծ դքսութեան անկախութիւնն։ Այս անկախութիւն առայժմ ի վտանգի չէ, եւ Պերլինի դահլիճը կը հաւատէ թէ յապագային եւս չպիտի վտանգէ այդ անկախութիւն։ Բայց կը պնդէ թէ պատերազմի ժամանակ Լիւքսեմպուրկ գերմանական երկիր պէտք է նկատուի։ Այս կէտն այժմէն ճշդելու եւ ապագայ դժտութեան առաջքն առնելու համար, Գերմանիա կը պահանջէ որ Լիւքսեմպուրկ այսուհետեւ քաղաքականապէս կապուի գերման կայսրութեան հետ, ինչպէս տնտեսականօրէն կապուած է արդէն մաքսային միութեան դաշնագրով։ Լիւքսեմպուրկի նոր մեծ-դուքսը կը յօժարի եղեր այս կարգադրութեան։ Բայց ցայս վայր անգլիական կառավարութիւնն ոգի ի բռին կ'ընդդիմանայ։

ՊԻԶՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆ

Պիզմարք իշխան դեկտ. 24ին ընդունեց Վէսթֆալիոյ Տօրթմունտ քաղաքին գործարանատէրց պատգամաւորութիւն մը, որ եկած էր յիշեալ քաղաքին պատւոյ քաղաքացի ըլլալուն առթիւ զինք շնորհաւորելու։ Պիզմարք իշխան տնտեսական նիւթոց վրայ խօսակցեցաւ։ Ցիշեցուց թէ մինչեւ 1870 ինք ազատ-փոխանակութեան կուսակից էր, և բոլորովին արտաքին քաղաքականութեամբ պարապելով, ժամանակ չէր ունեցած զբաղելու օտար Տէրութեանց հետ առեւտրական յարաբերութեանց խնդրով։ Բայց յետոյ քաղաքական գործերէն ազատ ժամանակ ունենալով, տեսաւ որ ծխնելոյզ ծխնելոյզի ետեւէ կը մարէր, գործարան գործարանի ետեւէ կը փակուէր, և գերմանական արտադրութիւնը կը փճանար օտարամուտ ապրանաց առջեւ։ Երկիրն ի կործանում կը դիմէր, և այս կործանման առաջքն առնելու համար, պաշտպան-դրութիւնն ընդունելու և մաքսերը ծանրացնելու պէտքն զգաց։

ՓԱՌՆԷԼԻ ԽՆԴԻՐ

Իռլանտայի մէջ բուռն արձագանգ գտաւ Քիլքէննիի ընտրութիւնն, որ ջախջախիչ պարտութիւն մ'եղաւ Պ. Փառնէլի համար։ Բայց այս պարտութեամբ չընկրկեցաւ Փառնէլ։ Երկուց իռլանտական կուսակցութեանց եղբայրասպան պայքարն ամեն ժամանակէ աւելի սաստկութեամբ յառաջ կը տարուի, ի մեծ գոհունակութիւն անգլիական հակիռլանտական կուսակցութեան։ Անցեալ չորեքշաբթի Տըպլինի մէջ մեծ միթինկ մ'ըրին հակափառնէլեանք։ Պ. Տէվիթ նշաւակեց զՊ. Փառնէլ իբրեւ «Քրօմուէլի զինուորի մը սերունդ»։ Պ. Հիլի յայտարարեց թէ Փառնէլի կուսակցութիւնն ի Քիլքէննի ընտրական ապօրէն հնարքներու դիմած է, որք 1832ի ընտրական մեծ բարենորոգումէն ի վեր չէին տեսնուած Իռլանտայի մէջ։ Պ. Հիլի պնդեց թէ Պ. Փառնէլ ի Քիլքէննի իբրեւ ընտրական ծախք իւր տրամադրութեան ներքեւ գտնուածէն շատ աւելի գումարներ վատնած է, և ինք կը կասկածի թէ այս դրամ կառավարական թաքուն վարկերէն յառաջ կուգայ։ Պ. Հիլի կը կարծէ թէ առաջիկայ խորհրդարանական նստաշրջանին մէջ Պ. Փառնէլ Իռլանտայի վարչապետ Պ. Պալֆուրի հետ խօսք մէկ պիտի ընէ փճացնելու համար ինքնօրինական դատը։

Պ. Փառնէլ Լոնտոն գնաց։

ՖՐԱՆՍԱ ՀԱՆԴԷՊ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵՒ ԽՆԴԻՐ ԱԼԶԱՍ-ԼՈՌԷՆԻ

Ֆրանսասէր բարեկամ մը որ շատ կը հետաքրքրի քաղաքական հարցերու՝ հետեւեալ դիտողութիւնները կը զրկէ մեզ, զգածուելով տեղական թերթի մը մէջ այս օրերս երեւցած ինչ ինչ հակաֆրանսական ակնարկութիւններէ։

«Յօդուածագիրը Ֆրանսայի կը վերագրէ պատճառն այն անհեդ սպառազինութեանց որոց բեռան ներքեւ ընկճուած են եւրոպական կառավարութիւնք գրեթէ քսան տարիէ ի վեր։ Կ'ըսէ թէ Ֆրանսա Ալզաս-Լօռէնը դարձեալ ձեռք բերելու դիտաւորութիւն ունենալուն համար Գերմանիա և այլ հզօր կառավարութիւնները բազմաթիւ բանակներ պահելու և մեծամեծ ծախսեր ընելու հարկին մէջ դրեր է։ Այս վիճակի իբր դարման կը կարծէ թէ Ֆրանսայի պէտք էր մոռնալ զԱլզաս-Լօռէն և շատանալ Աֆրիկէի խորերը նորանոր երկիրներ ստանալով։

Մեք չենք խնդրեր եւրոպական որ և է կառավարութեանց դէմ խօսիլ. իւրաքանչիւրն ինոյանէ ունի ուրոյն շահեր զոր կը ջանայ ապահովել, այնպիսի շահեր որոց կորուստն ազգին հիմնական պայմանաց կը սպառնայ։ Այսպէս ալ Ֆրանսա ունի իւր կենսական շահերն որոց ծառայելու պարտաւորեալ է։

Կան մեծ և հզօր Տէրութիւնք որք իրենց սեփականութիւններէն ինչ ինչ մասեր կորուսեր են, բայց և այնպէս իրենց նախնի աստիճանը պահեր են աշխարհակալութեան ասպարիզին մէջ։ Միթէ յանցա՞նք է Ֆրանսայի, այն ասպետական ազգին, որ զաշխարհ համափիւռ լուսաւորած է դարուց ի դարս, և կը լուսաւորէ տակաւին, միթէ յանցա՞նք է իրեն յարիլ այս վարդապետութեան, ինքն որ այնքան իրաւունք ունի ընդհանուր երախտագիտութեան։

Այսու ամենայնիւ, Ֆրանսա պատերազմի պատրաստութեան մէջ չէ. ջանացեր է զօրանալ, և զօրացած է ո՛չ թէ վրէժ լուծելու այս կամ այն կառավարութենէ, այլ իւր նախնի եւ արժանավայել աստիճանին մէջ հաստատ կենալու և ամեն պատահարի կազմ ու պատրաստ գտնուելու համար։ Անցեալն իրեն ցաւալի դաս մ'եղաւ։ 1870ին պատրաստ չէր պատերազմի. այն ժամանակի կառավարութիւնը խօլաբար նետուեցաւ մենամարտի մը մէջ որոյ ելքը տարակուսական չէր ամեն անոնց որք քաջ տեղեակ էին Ֆրանսայի զինուորական զօրութեան։ 1875ին պատրաստ չէր, և շնորհիւ Ռուսիոյ, ազատեցաւ երկրորդ պատերազմէ մը որ առաւել աղետաբեր կրնար լինել։ Ահա այսու ադագաւ Ֆրանսա պատրաստ է այժմ, եւ կը սպասէ հանդարտ։ Միթէ այս յանցա՞նք է։ Ֆրանսացի նախարարք յաճախ կրկներ են իրենց քաղաքական ճառերու մէջ թէ իրենց երկիրը դիտաւորութիւն չունի պատերազմի. թէ Ֆրանսա գոհ է խաղաղութենէ. բայց թէ կը պահանջէ զի յարգեն իւր իրաւունքն, որպէս ինք կը յարգէ այլոցն, և թէ պատրաստ է պաշտպանել իւր իրաւունք, եթէ բռնաբարուի, ամենայն զոհողութիւն յանձն առնլով։ Միթէ այս յանցա՞նք է, մի թէ ո՞ր հզօր Տէրութիւն այսպէս չի խորհիր, այսպէս չի գործեր։

Նաբօլէոն Գ ի խօսքը Si la France est contente, l'Europe peut rester tranquille յօդուածագիրն ի մէջ կը բերէ, ու կը ջանայ հաստատել թէ Ֆրանսա գոհ չլինելուն համար Եւրոպա մտատանջ լինելու է։ Այս առած գուցէ յարմար էր 1870էն յառաջ Ֆրանսան վարող քաղաքականութեան, այլ անյարմար է այժմեան կառավարութեան ընթացից։ Այո՛, Ֆրանսա գոհ չէ, բայց գոհունակութիւն ստանալու համար ո՛ և իցէ ձեռնարկի միջամուխ լինելու դիտաւորութիւն չյայտնեց մինչեւ ցարդ։ Փափաքող է միայն Ռուսիոյ հետ դաշնակցութիւն մը կնքել՝ հաւասարակշիռ դալու համար Երրեակ Նիզակակցութեան, որ հաստատուած է խաղաղութիւնը պահելու ընդդէմ Ֆրանսայի, որ սխալմամբ կը կարծուի հետամուտ նոր պատերազմի։ Միթէ ա՞յս ալ յանցանք է։ Ֆրանսա Եւրոպիոյ գործոց չխառնուեցաւ մինչեւ ցարդ, եւ հանդարտ թողուց ամեն կառավարութիւններ։ Ըսուի գուցէ թէ ակարութեանն համար մեկուսացած է. Ֆրանսա ստացած է դարձեալ իւր նախնի զօրութիւն, կրնանք ըսել թէ առաւել զօրաւոր է, բայց արդի կառավարութիւնն, որպէս ըսինք, միտ չունի երկրին զօրութիւնն սպառել՝ վրդովելով զխաղաղութիւն, այլ պահել զայն՝ պաշտպանելու համար ի հարկին իւր իրաւունք։

Իսկ գալով խորհրդոյն զոր յօդուածագիրը կ'առաջարկէ Ֆրանսայի՝ մաղթելով զի գաղթականութեանց հետամուտ լինի ի Թօնկօ և թէ այս ձեռնարկի մէջ կը գտնէ հազարապատիկ փոխարէնն իւր ըրած կորուստեան յԵւրոպա, աստ կը գտնեմ մեծ սխալ մը զոր լռելեայն անցնիլ անկարելի է։

Ֆրանսա իւր գաղթականութիւններն անտես չըներ, և նորանոր երկիրներ կը ստանայ յԱփրիկէ և այլուր։ Ըսել է թէ Ալզաս-Լօռէնի կորստեան սուգը չէ մոռցուցեր Ֆրանսայի իւր շահեր ի գաղթականութիւնս։ Բայց չուզեր սպառել իւր զօրութիւն հեռաւոր երկիրներու մէջ անօգուտ եւ մեծածախ աշխարհակալութեամբք։ Ժիւլ Ֆէրրիի սխալը չուզեր կրկնել։

Բայց դիցուք թէ Ֆրանսա գաղթականութեանց հետամուտ եղած չլինէր. ի՞նչ օգուտ կ'ունենար Աֆրիկէի մէջ ընդարձակածաւալ երկիրներու ստացումը, մինչ Ֆրանսայի արեւելեան—հիւսիսային դուռը բաց է. միթէ Թօնկօ և այլ գաղթականութիւնք Ֆրանսայի կարո՞ղ են ի հարկին հզօր պատուար կանգնիլ թշնամւոյ մը դէմ որ դիւրաւ կրնայ արշաւել ի Ֆրանսա։

Ալզաս-Լօրէն Ֆրանսայի ամուր դռներէն մին էր. այս այնքան ճշմարիտ է զի 1870ին Մոլթքէ մարեշալ պնդեց զի այս գաւառներ անպատճառ Գերմանիոյ սեպհականութիւն լինին, որպէս զի Ֆրանսան չկարենայ այլ եւս յարձակիլ Գերմանիոյ վրայ՝ այդ բնական պատուարը չունենալուն համար։ Զայս ճշմարտութիւն կը հաստատեն անցեալ դարուց և ժամանակաց պատահարք ու պատերազմք։

Վերոյիշեալ յորդորը տալէն յետոյ յօդուածագիրը բաղդատութիւն մ'ի մէջ կը բերէ որ ճշդութեան կողմէ մեծապէս կը մեղանչէ։ Կ'ըսէ թէ երբ Անգլիա կորոյս Միացեալ Նահանգներն յԱմերիկա, փոյթ չըրաւ, և այլուր ստացաւ նորանոր երկիրներ։

Նախ, բազում տարիներ Անգլիա անդադար պատերազմեցաւ այն ամերիկեան երկիրը ձեռքէ չհանելու համար, և մեծամեծ զոհողութեանց ենթարկեցաւ։

Երկրորդ այն ամերիկեան երկիրն օտար տէրութիւն մը չառաւ պատերազմաւ։

Երրորդ, այն երկիր Անգլիոյ դուռը չէր. եթէ այդպէս լինէր, Անգլիա կարող էր երկարատեւ պատերազմաւ զայն դարձեալ ձեռք բերել, այն համբերութեամբ որոյ զարմանալի օրինակներն Անգլիա բազում անգամ տուեր է ամենուրեք։ Անգլիա չի թողուր երբեք որ դուռ մը բացուի օտարին՝ իւր երկիրն արշաւելու համար. —ապացոյց է այսմ այն տագնապ որ վրդովեց Լօրտերու և Երեսփոխանական ժողովներն և համօրէն բրիտանեան հանրային կարծիքն, երբ իմացան թէ Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ Մանշի ծովուն տակէն ճամբայ բանալու դիտաւորութիւն կար և մերժեցին զայն։

Եւրոպայի սպառազինութեանց պատճառը լոկ Ֆրանսայի վերագրել արդարութիւն չէ։ Ֆրանսա, իրեն պատուարն եղող այն բարգաւաճ գաւառները կորսնցնելով իսկ, Եւրոպայի խաղաղութիւնը վրդովելու ո՛ և իցէ սպառնալիք չըրաւ ցարդ։ Փափաքելի է որ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ մէջ բարեկամութիւն հաստատուի այնպիսի պայմաններով որք երկուց կողմանց հաւասարապէս պատուաւոր լինին, և Եւրոպա անվեհեր քալէ յանժամ յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ՝ յայնմ առաջնորդելով մեզ։»

—)(112)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹՇՆԱՄԻՆ

Ջիու, կառքի եւ իր արհեստին վերաբերող ուրիշ շատ մը բաներու վրայ կը խօսիս, և կամաց կամաց իր վստահութիւնը կը գրաւես։ Ամեն միջոց ի գործ կը դնես մէջքերնիդ մտերմութիւն հաստատելու համար. պէտք է որ իր անհրաժան բարեկամը ըլլաս։ Եթէ ճարպիկ ես, քանի մը օրուան մէջ կրնաս այս արդիւնքը ձեռք բերել։

«Մի՛ մոռնար որ տիկին Տըլօռմ պատուիրած ըլլալու է իր կառապանին, ինչպէս իր բոլոր սպասաւորներուն, որ գաղտնապահ ըլլան. կառապանն այդ պաշտօնն ստացած է որովհետեւ ապահով են իր անձնուիրութեան վրայ։ Ուստի պէտք չէ որ իր մտքին մէջ կասկած արթնցնող հարցում մը ընես իրեն. պէտք է որ վրադ այնչափ վստահութիւն ունենայ որ չվարանի զքեզ իր տեղը դնելու եթէ օր մը, ո և է պատճառով մը չկրնայ իր պաշտօնը կատարել։ Հասկցա՞ր։

—Այո։

—Ուրեմն ձախորդ հարցումներ պէտք չէ որ ընես։ Արդէն ես բնաւ պէտք չունիմ իմանալու թէ ի՞նչ կ'անցնի կը դառնայ տիկին Տըլօռմին տունը։ Այդ կինն, որ քիչ ատենէ ի վեր Բարիզ եկած է, շատ մեկուսացեալ կեանք մը կ'անցունէ. ընկերութեան մէջ չմտներ։ Երբ իր աղջկան հետ դուրս ելնէ, պտոյտ մը ընելու համար է Պուլօնեի անտառը կամ ի Շանզ-Էլիզէ։

«Տիկին Տըլօռմ իրեն տունը մէկ մարդ մը կ'ընդունի միայն, որ նոյնպէս Տըլօռմ կը կոչուի, ինչ որ կը ցուցնէ թէ այդ անձն իր ազգականներէն մէկն է։ Իմ լսածիս համեմատ, կ'երեւի թէ տիկինն այդ մարդուն այցելութեան չերթար. բայց երբեմն երբեմն մանկամարդ աղջիկն որ առանձին դուրս կ'ելնէ անոր տունը կ'երթայ։ Պէտք է այդ մարդուն վրայ աչքդ բանաս. Պէտք է իմանաս թէ ուր կը բնակի և թէ ինչ կ'ընէ, այսինքն իր սովորութիւններն և իր գործը։

—Հասկցայ։

—Լաւ։ Զգուշացիր անխոհեմութիւն մը գործելէ, ամեն բանէ աւելի ասիկա կը պատուիրեմ քեզ։ Ամենէն փոքր անզգուշութիւնը կրնայ ամէն բան ի դերեւ հանել։

—Տէրս կրնայ վրաս վստահիլ։

—Ահաւասիկ առ այժմ ըսելիքդ. յետոյ, երբ տեսնեմ որ ստացած տեղեկութիւններդ բաւական են, մաքիս մէջ որոշ յատակագիծ մը պիտի պատրաստեմ, եւ պիտի գործենք։

Լօռի գդակը վեր նետեց և նորէն բռնեց զայն պտտելով։

—Կեցցէ՛ պարոն դերակոմսը։

—Ի՞նչ եղար, ըսաւ այս վերջինը։

—Ցնծութեան ովկէանի մը մէջ կը սուզիմ, պարոն. գիտէք, հոս շատ հանգիստ էի, բայց շատ կը նեղուէի. բնութեան ինծ տուած կարողութիւնները տակաւ առ տակաւ կը փճանային։

«Պանիրի մը մէջ մտնող մուկի պէս ապրիլ իմ գործս չէ։ Մի՛ խնդաք, պարոն դերակոմս, մեծ բաներու համար ծնած էի ես, վերջապէս պիտի սկսիմ աշխատիլ այնպէս բանի մը որ կարեւոր երեւոյթ մը ունի. գոհունակութիւնն, ուրախութիւնը արիւնս տաքցուցին, և շնորհակալութիւնս իմ եղանակովս ձեզ կը յայտնեմ։

—Ալ բան չունիմ քեզ ըսելու. կրնաս երթալ պատրաստութիւններդ տեսնել։ Ահա քեզի ստակ։

Եւ դերակոմսը տասներկու ոսկի դրաւ ծառային ձեռքը։

Լօռի վայրկեան մը իրարու զարկաւ զանոնք և յետոյ գրպանը դրաւ։

—Պարոն դերակոմսն անգամ մըն ալ ե՞րբ պիտի տեսնեմ, հարցուց։

—Երբոր կարեւոր բան մը ունենաս ինծ հաղորդելու։ Առաւօտուն եկուր որպէս զի անպատճառ գտնես զիս։

Ծառայն դուրս ելաւ։

—Ահաւասիկ ինծի պէտք եղած մարդը, մրմնջեց դերակոմսը, այն սպուշ կապիտօնին պէս խղճմտութիւն ընող մարդ չէ ասիկա։

Դէմքին գիծերը կծկուեցան և աչքերուն մէջ վայրագ շողեր փայլեցան։

—Օ՛հ, ա՛հ, մրմռաց խուլ ձայնով մը, այս անգամ բռնեցի զքեզ, Պարոն տը Լասէռ, պիտի չփախչիս վրէժխնդրութենէս, ո՛հ, ահռելի պիտի ըլլայ անիկա, որովհետեւ ատելութիւնն է, որ զայն ինծ պիտի ներշնչէ։

Գլուխը ձեռքին վրայ կրթնցուց և իր մթին մտածութեանց մէջ թաղուեցաւ։

Խոհարարուհին եկաւ իմացնելու թէ նախաճաշը պատրաստ է. Լօռի մեկնած էր։

—Պարոնը ճամբո՞ւ դրաւ իր սենեկապանն, հարցուց անոր։

—Երբեք. ինքն է որ կը բաժնուի ինձմէ։ Խենդութի՛ւն. ո՛վ գիտէ ինչ հով փչեր է։ Ապահով եմ որ ութ օրէն նորէն կը դառնայ կուգայ։ Իմ հոգս չէ, իրեն գէշ ըրաւ. ես բաւական ատեն կրնամ առանց սենեկապանի մնալ։

Նախաճաշեց։ Ցետոյ հագուեցաւ և դուրս ելաւ։ Ժամը մէկին կը մտնէր Վէռավէնի մարզիզին ճաշասրահն ուր նա դեռ նոր աւարտած էր իր նախաճաշը։ Երիտասարդը լռութեամբ ձեռքն անոր երկընցուց, աչքովը հարցնելով թէ ինչ կար։

Դերակոմսը նստաւ, սեղանին վրայէն սիկառ մը առաւ և վառեց։

—Դեռ բան մը չիմացա՞ք, հարցուց Ատուիէն, տեսնելով որ դերակոմսը լուռ կը կենար։

—Սիրելիդ իմ Ատուիէն, պատասխանեց տը Սանզաք տխուր կերպարանք մը առնելով, կը տեսնես որ գոհ չեմ արդէն։

—Արդարեւ։

—Երանի թէ բան մը չունենայի քեզ ըսելու,

—Ուրեմն գիտէք...

—Այո։

—Խօսեցէք, շուտ խօսեցէք։

Դերակոմսը տրտմօրէն գլուխը երերցուց։

—Խեղճ Ատուիէն, ըսաւ, պատրանք մը պիտի կրես։

—Պատրա՞նք, կրկնեց երիտասարդը։

—Այո, որովհետեւ այդ աղջիկն այն չէ զոր ճանչցար լա Քոտըլիէռի մէջ և զոր դժբաղդաբար դեռ կը սիրես։

Ատուիէն երկայն հառաչ մը արձակեց, և կուրծքին վրայ հակեց իր գլուխը։

—Չեմ կրնար ուրանալ, շարունակեց դերակոմսը, թէ Օրլէանի մէջ մեր տեսած աղջիկը շատ կը նմանի միւսին՝ դէմքին գծերովը, քանի որ աչքերդ խաբուեցան այս նմանութենէ։ Հաւատա, սիրելիդ իմ Ատուիէն, մոռցիր երազդ և իրականութեան վրայ խորհէ միայն։ Ահաւասիկ ինծ տրուած տեղեկութիւններն. այդ աղջկան քով տեսած կինդ իր մայրն է, Տիկին Տըլօռմ—այդ է այդ կնոջ անունը—իր աղջկան հետ մինակ կ'ապրի. ոմանք կ'ըսեն թէ այրի է, այլք կը պնդեն թէ շատ ատենէ ի վեր իր ամուսինէն բաժնուած է։ Վերջապէս ոչ ոք գիտէ անոր անցեալն և շատերը կը զարմանան մօրն եւ աղջկան ապրելու եղանակին և իրենց տան մեծաշուք ընթացքին վրայ։

«Իրաւ որ, չեմ գիտեր թէ ըսելու եմ քեզ...

Ատուիէն գլուխը վեր առաւ փութով։

—Պա՛հ, շարունակեց դերակոմսն, ալ պէտք չունիմ քենէ բան մը ծածկելու։ Հակառակ մօրն հարստութեան և աղջկան հրաշալի գեղեցկութեան, այդ երկու կիներն անոնցմէ են զորս սալոնի մը մէջ մարդ չկրնար ընդունիլ։ Եւ արդարեւ ոչ ոք զանոնք իր տունը կը հրաւիրէ. կարծես թէ վտարուած են ընկերութենէն։ Մէկ անձ մը միայն անդադար այցելութեան կ'երթայ անոնց. տարեց մարդ մըն է և չափազանց հարուստ։ Կ'ըսեն թէ օրիորդ Տըլօռմ նոր Դանաէ մըն է որուն ոսկի անձրեւող Արամազդն է այդ հարուստը։ Ինչ որ զայս կը հաստատէ, սա է որ տիկին Տըլօռմ չէ կարող ըսել թէ ինչպէս ձեռք ձգած է այդպէս հարստութիւն մը որ թոյլ կուտայ իրեն յիսուն վաթսուն հազար Ֆրանք ծախսել տարին։ Մէկ խօսքով, այդ տիկին Տըլօռմի որուն կեանքն առաւել կամ նուազ լի է արկածներով ու գայթակղութեամբք, այսօր իր աղջկան գեղեցկութիւնը վաճառքի կը հանէ։

Ատուիէն ոտքի ելաւ և քանի մը անգամ ճաշասրահին շրջանն ըրաւ, տենդոտ քալուածով մը։

—Է՛, ըսաւ կոմսը, բան մը չունի՞ս ըսելու։

Երիտասարդն յանկարծ կանգ առաւ։

—Ի՞նչ կուզէք որ ըսեմ, պատասխանեց տխուր ձայնով մը։

—Ինծ դէմ նեղացա՞ր տիկին Տըլօռմին և իր աղջկան ինչ ըլլալը քեզ իմացնելուս համար։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն՝ իւր հետն ունենալով Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեան և Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտին, երէկ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանը գնաց ի Բէրա և փոխադարձ այցելութիւն տալով Ազարեան Գերապայծառին կէս ժամու չափ տեսակցեցաւ Ն. Սրբազնութեան հետ։

Ս. Պատրիարք Հայրը Բէրայէ վերադարձին Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշայի հետ։

Այս աւուր Թարիք Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի ի մօտոյ Երուսաղէմ ուղեւորելը ծանուցումներուն առթիւ, կ՚ըսէ թէ Վեհ. Սուլթանն՝ ինչպէս այն բարձր համակրանաց զոր կը տածէ առ Խրիմեան Սրբազան, բարեհաճած է տասը հազար ղրուշի դրամական պարգեւ շնորհել, որպէս զի Ն. Ամենապատուութիւն կարենայ ճամբորդել ամենայն հանգստաւէտութեամբ։

Շուշիէն հետեւեալ լուրերը կը հաղորդեն Թէֆլիզի լրագրաց.

Ղարաբաղի թեմն ունի 210 հայաբնակ գիւղ, որոնք բոլորը հայադաւան են։ Այդ բոլոր գիւղերի ժողովուրդը մինչեւ այժմ համարեա միշտ զրկուած էր լինում քարոզից։ Այդ ի նկատի ունենալով, թեմիս Գեր. Առաջնորդ Այվազեանը նշանակել է քարոզիչներ, որոնք պէտք է գընան գիւղերը։

— Վեհափառ Հայրապետը ոսկեզօծ արծաթեայ խաչ է շնորհել արժ. Վահան քահանայ Շահնշահեանցին իւր նոր տպագրել տուած «Մատթէոս Աւետարանի բացատրութեան» և 12 տարի քահանայ և ուսուցչութիւն անելու համար։

—Մեր առաջնորդը նոյեմբեր 25 ին ութ քահանայ էլ ձեռնադրեց՝ մինը քաղաքի, միւսները գիւղերի համար։ Սրբանով Սրբազանի ձեռնադրած քահանաների թիւը Ղարաբաղի համար 30-ից անցնում է։

Գոհութեամբ կ՚իմանանք թէ Տօքթ. Ցակոբ էֆէնտի Էլմասեան երկու օրէ ի վեր Փարիզէն մայրաքաղաքս վերադարձած է։

Տօք. Էլմասեան էֆ. Շառիթէի հիւանդանոցին վիրաբուժական ճիւղին մէջ երկար ժամանակ աշխատած է և իւր թէզին նիւթ ընտրած է «La laparotomie dans la Peritonite tuberculeuse» որն որ կատարեալ յաջողութեամբ պսակուած է։

Տօքթ. Ցակոբ էֆ. Էլմասեանի գալստեամբ ճարտար անդամ մ՚եւս կ՚աւելնայ Կ. Պոլսոյ հայ բժշկական ընտրելագոյն դասին վրայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Եէմէնի Նահանգին Տէֆթէրտար անուանեցաւ Վասիֆ էֆէնտի, նախորդ հաշուակալ Գարասիի և որուն այս առթիւ Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ։

Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազին օգնական անուանեցաւ Րէճայի պէյ, դէր-տնօրէն առաջին ընդհանուր դատախազութեան դիւանին։

Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազին օգնական անուանեցաւ Հիլմի պէյ, նախորդ նախագահ նախնական պատժական ատենին Ամասիոյ։

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Մուսուլի Բադդէյացւոց երեւելիներէն Եուսուֆեան դաաէ Տաֆուտ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ աւստրիացի Պ. Եէնար Միքայի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ ընդհանուր ապահովութեան արհեստական Ն. ճիւղի ատեանին տնօրէն հազարապետ Ալի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն ճիւղի պաշտօնեայ դէր-հնգապետ Իսմայիլ պէյի, Թղթատարական վարչութեան հաշուակալութեան դիւանի պաշտօնատարներէն Միսաք Կարապետ էֆէնտիի և Մալիյէի նախկին սեղանաւոր Ցիլանճեան Սեպուհ էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բէյթայի նուագածուաց պետ Պ. Արման Բողանոսեանի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձ. Մեծ-Եպարքոսն և բոլոր նախարարք երէկ կայս. պալատ գնացին և ի նիստ գումարելով ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեցին։

—Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ երէկ կայս. պալատ գնաց և առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի միջոցաւ ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Պէսիմ պէյ երէկ Բ. Դուռը գնաց և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հաղորդեց Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

—Աւստրիական դեսպանն ու գերմանական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—Թուրքիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն համար կազմեալ խառն յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երէկ ծանուցինք թէ Յունաց Պատրիարքարանի վերջին պատասխանագիրը Նախարարաց Խորհրդոյ կիրակի աւուր նստին խորհրդակցութեանց առարկայն եղեր է, որուն բովանդակութիւնը տեղեկագրով մը մատուցուեր է ի կայս. պալատ։ Ըստ տեղեկութեանց Մօնիթէօրի, այս խորհրդակցութիւնք կայս. կառավարութեան նախորդ տեսութեանց համաձայն են։

[illegible] եւս կը ծանուցանէ թէ կայս. կառավարութեան կողմէ Յունաց Պատրիարքարանի թագրիրին տրուելիք պատասխանը այսօր վաղը պիտի մատուցուի Պատրիարքարանին։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կազմեալ յանձնաժողովն, որ աղքատաց ածուխ եւ այլն պիտի բաշխէ, որոշած է 800,000 օխա ածուխ գնել և այդ առթիւ նուազուրդի ձեռնարկած է։ Նուազուրդն այսօր աւարտելով վաճառականք պիտի սկսին յանձնել գընուած ածուխները։

Յանձնաժողովոյ որոշմամբ 9500 ոսկւոյ նպաստ տնանկ չքաւորութեան պիտի հանուին հետեւեալ գըններով. 3000 ոսկին մէկ մէկ ոսկինոց, 3000 ոսկին՝ կէս ոսկինոց և 3500 ոսկին՝ մէկ մէճիտիյէնոց։ Օսմ. կայս. Պանքան յանձն առած է նպաստել տնանկաց փուլթով սպառման և այս առթիւ ընծայելի հաշիւ մը պիտի բացուի։

Ածուխէն զատ, աղքատաց վերմակ ու հագուստ եւս պիտի տրուին, որով զանոնք վաճառող արհեստաւորք այսօր յանձնաժողովին պիտի կոչուին վերջնական որոշում մը տալու համար։

Թաղապետութեանց շրջանակներն հետզհետէ Քաղաքապետութեան կը մատուցանեն աղքատաց անունները պարունակող տումարները։ Առայժմ իւրաքանչիւր տան համար քսան և հինգ օխա ածուխ պիտի բաշխուի։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վսեմ. Տօքթ. Խորասանճեան էֆէնտի և իւր պաշտօնակիցք այս իրիկուան կառախումբով մայրաքաղաքս կը դառնան Պէրլինէ ուր, ինչպէս յայտնի է, կայս. հրամանաւ գնացած էին Քոխի գիւտն ուսումնասիրել։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Այն ունկնդրութեան միջոցին, զոր Վեհ. Սուլթանը շնորհեց գերմանական դեսպան Պ. տը Ռատովիցի, Ն. Վեհափառութիւն յանձնարարեց Նմա իւր շնորհակալիքն յայտնել առ Վիլհէլմ կայսրն այն համակիր ընդունելութեան համար զոր ընծայած էր օսմ. սպայից ինչպէս նաեւ այն հոգածութեան համար զոր կը գտնէին նոքա գերմանական բանակին մէջ, ցորքան ծառայեցին անդ։ Պ. տը Ռատովիցի պաշտօն ունի միանգամայն շնորհակալութիւն յայտնել գերմանացի սպայից՝ այն մտերիմ բարեկամութեան համար զոր ցոյց տուած են օսմ. սպայից նկատմամբ։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Կայս. պալատան քարտուղարներէն Բեհզիմ պէյ Նախընթաց օր անգլիական դեսպանատունը երթալով, այցելութիւն տուաւ առ Սըր Ուիլիէմ Հուայթ։

ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏ Ի ԳԱՏԸԳԻՒՂ

Վսեմ. Արիֆ էֆէնտի Ունճեան օսմանեան անանուն ընկերութեան մը կողմէ ծրագիր մը ներկայացուցած է է կայս. կառավարութեան, Գատըգիւղի առջեւ նաւահանգիստ մը շինելու և զայն քսան տարւոյ համար բանեցնելու արտօնութիւն խնդրելով։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԸ

Հունգարիոյ և Սերպիոյ մէջ տեղացած առատ ձիւնին պատճառաւ, Արեւ. Երկաթուղւոյ կառախումբն այս գիշեր Պէլլովա հասաւ վեց ժամու յապաղմամբ։ Հետեւաբար իրիկուան ժամ 9էն (Ը. Ե.) առաջ չպիտի կրնայ Կ. Պոլիս ժամանել։

ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ ՄԸ Ի ՊԻՐԷՈՆ

Աթէնքի օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ ծանուցագիր մ՚ուղղեր է Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարին՝ Մէյզուլլահ անուն Ալպանիացւոյ մը նկատմամբ։ Այս մարդ, որ դատապարտութիւն կրած էր, երբ ոստիկանաց հսկողութեամբ Եգիպտոս կը ղրկուէր Խտիվիյէի շոգենաւով, երբ Պիրէոնի նաւահանգստին մէջ ցամաք հանուեցաւ յոյն նաւավարաց միջոցաւ։ Օսմ. դեսպանն իւր ծանուցագրով կը պահանջէ որ յիշեալ նաւավարք պատժուին և Մէյզուլլահ յանձնուի։ Այն ոստիկաններն որոց հսկողութեան յանձնուած էր Մէյզուլլահ, Աթէնքի օսմ. դեսպանատան մէջ վար դրուած են։

Հելլենական կառավարութիւնը խիստ հրամաններ տուած է Պիրէոնի իշխանութեանց որպէս զի Մէյզուլլահ ձերբակալելով օսմ. դեսպանատան յանձնուի։

ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ

Տպագրական Տեսչութիւնն այս աւուր Թուրք լրագրաց միջոցաւ կը ծանուցանէ թէ Քարբերդէն, Բաղէշէն, Սեբաստիայէն, Էնկիւրիէն, Տրապիզոնէն, Կարինէն, Տիարպէքիրէն, Հալէպէն ու Ատանայէն դեկտեմբեր 11 ու 12 թուականաւ եկած հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, որ և է դէպք չէ պատահած և թէ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

ԱՅՏԸՆԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Վեհ. Սուլթանը ոսկի ու արծաթ արուեստական չքադրամներ շնորհած է Այտընի նահանգին կուսակալ Խալիլ Րիֆաթ փաշայի։

ԳԱՍԱՊԱՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Կը յիշուի թէ Պ. Ուոթըրֆիլտ մայրաքաղաքէս մեկնելէ առաջ ծրագիր մը մատուցած էր կայս. կառավարութեան՝ ի մասին Գասապայի երկաթուղւոյ գծին երկարաձգման։ Աւասիկ այդ ծրագրի պարունակած առաջարկները։

Գասապայի գծին պայմանաժամն 1891 մարտի սկիզբը լրանալուն, Պ. Ուոթըրֆիլտ կ՚առաջարկէ կայս. կառավարութեան՝ 5 տարուան համար երկարաձգել իւր պայմանաժամը, որոյ միջոցին ընկերութիւնն յանձն կ՚առնու շահագործել Իզմիրի քարափունքը, Կէօսթէքի և Ուշաքի երկաթուղւոյ երկու ճիւղերը շինել և գիծն երկարել մինչեւ Աֆիոն-Գարահիսար։ Այս ծրագիր, որ Մեծ-Եպարքոսին մատուցուած էր, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յղուած է ի քննութիւն։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ատանայէն 16 դեկտեմբեր թուականաւ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ դեկտեմբեր 15էն մինչեւ 16 հնտախտէ որ և է մահ չէ պատահած, թէ մէկ հոգի միայն բռնուած է և թէ շրջակայից մէջ որ և է դէպք չէ պատահած։ Դեկտ. 13ին Օսմանիյէ գաւառակին մէջ հինգ հոգի հնտախտէ բռնուեր են և մեռնող չէ եղած։ Դեկտեմբեր 17 թուական հեռագիր մը եւս կը ծանուցանէ թէ Հալէպի մէջ հնտախտի դէպք պատահած չէ, սակայն դեկտեմբեր 16ին Այնթապի մէջ առաջունէ հնտախտէ բռնուած մարդ մը մեռած է։ Սուրիական Տրիպոլսոյ մէջ եւս մէկ մարդ մը հնտախտէ բռնուած և առաջուան բռնուածներէն 2 հոգի մեռած են։ Քարբերդի նահանգին շրջակայ Տէնիզլի գիւղին մէջ առաջուան բռնուածներէ մէկ հոգի մեռած և յետոյ որ և է դէպք չէ պատահած։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՎԵՐԱՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

Երէկ մաքսային պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշայի։ Յանձնաժողովն, զոր կը կազմէին հաշուակալն ու մաքսատանց տնօրէնք. մինչեւ ուշ ժամանակ զբաղեցաւ։

ՁՄԵՌԸ

Նախընթաց գիշեր, երէկ և այս գիշեր անընդհատ փչող հիւսիսային սաստկաշունչ հովը բաւական ձիւններ պատճառած պիտի ըլլայ թէ՛ մայրաքաղաքիս շրջակայից, թէ՛ Սեւ ծովու մէջ և թէ այլուր, սակայն մանրամասնութիւնք կը պակսին։

Այն թղթատար շոգենաւք, որք երէկ Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն պիտի մեկնէին, օդին սաստկութեան պատճառաւ չկրցան ճամբայ ելնել։ Սեւ ծով ուղեւորող շոգենաւերէ ոմանք Գաւաքի առջեւ երկաթ նետեցին, իսկ Միջերկրական ուղեւորողներն ալ՝ Չէքմէճէի բացերը։

Գոնեայի մէջ այս օրերս առատ ձիւն կը տեղայ շատ տարիներէ ի վեր նմանը չտեսնուած եղանակաւ։ Ջերմաչափ զերոյէն հինգ աստիճան վար իջած է։

Սէլանիկի ու Սէրէզի մէջ եւս առատ ձիւն տեղացած ըլլալով, շաբաթէ մ՚ի վեր թղթատարական երթեւեկութիւնք դադրած են։

ՊԱՃԱՐԱԽՏ

Քաղաքապետութիւնը լուր առած ըլլալով որ ածխախտ (charbon) կոչուած սոսկալի հիւանդութիւնը ճարակած է թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ՛ գաւառաց ոչխարներուն մէջ, հրամայած է սպանդանոցներու քննիչ Հայտար պէյի՝ վարակեալ ոչխարաց մսի վաճառումն արգելուլ։ Խիստ պատիժներ տնօրինուած են այն մսավաճառաց նկատմամբ որք այս պատուէրին հակառակը գործել ուզեն։ Կայս. հրամանաւ՝ բժշկական վարժարանը այդ ախտին առաջքը պիտի առնու Բաստէօրեան պատուաստի դրութեամբ։

—Կայս. կառավարութիւնը տեսնելով որ եղջիւրաւոր անասնոց յատուկ հիւանդութիւնը բազում վնաս կը պատճառէ երկրագործ դասուն եւ պետութեան, որոշեր է դրամական վարձատրութիւն մը տալ այդ հիւանդութեան դարմանը գտնողին։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ

Բէրայի Թաղապետական պաշտօնատան քովի ծխավաճառը, Եանի, երկուշաբթի գիշեր իւր տունը դարձած պահուն, յիշեալ պաշտօնատան դէմ գտնուող Նեղ փողոցին մէջ նաւաստիի հագուստով երեք հոգի վրան յարձակեցան և վրան գլուխը խուզարկելէ յետոյ քանի մը ղրուշէ աւելի գումար մը չգտնելով, դաշոյնի երեք հարուած իջուցին խեղճ մարդուն։ Ասով ալ չգոհանալով, չարագործք գետին նետեցին զայն ու վրան կոխոտեցին։ Ծխավաճառին վիճակը ծանր է։

—Երկուշաբթի օրը Բանկալթիի ազգ. գերեզմանատան մէջ Հայու մը դիակը գտնուեցաւ, որուն ո՛վ ըլլալը հաստատուած չէ տակաւին։ (Մանզումէ)

—Սթրատի անուն յոյն ատաղձագործ մը առջի օրը մեռած գտնուեցաւ իւր տան ձեղունին մէջ։ Մարմնոյն վրայ գտնուած վէրքերը կը հաստատեն թէ սպաննուած է։ Տնեցիք բոլորն ալ ձերբակալուած են և մարմնոյն վրայ դիազննութիւն պիտի կատարուի։

—Երէկ ի Պոլիս Սոլուք Չէշմէի մօտը գտնուած սրճարանի մը մէջ ոճրագործութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Պաղտատցի Տէրվիշ Սայիտ՝ Հաճի Ահմէտ անուն մարդու մը հետ կռուի բռնուելով դաշոյնի ծանր հարուածներ տուաւ այս վերջնոյն։ Ոստիկանք վրայ հասնելով Տէրվիշ Սայիտը ձերբակալեցին և վիրաւորեալը հիւանդանոց փոխադրեցին։

ՐԻՖԱԹ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

Րիֆաթ պէյի սպանութեան գործին համար ամբաստանեալ Սաադէտտինի, Մուսլիհի ու Սիւլէյմանի դատն երէկ երրորդ անգամ ըլլալով տեղի ունեցաւ Եղեռնադատ Ատենին առջեւ։ Ցետ երկար դատավարութեան, դատին շարունակութիւնն ուրիշ օրուան յետաձգուեցաւ։

⁂

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ Չիֆթէլէրի տիպար—ագարակին համար երկրագործական շոգեշարժ մեքենայներ գընուին 3500 ոսկւոյ արժողութեամբ։

—Պ. և Տիկին Լէօնիտաս Զարիֆի Բարիզ ուղեւորեցան, ուր երկու ամսոյ չափ պիտի մնան իրենց ծնողաց մօտ։

—Մարսիլիոյ լրագիրք կը ծանուցանեն թէ արեւելքէն ղրկուած թռչնեղինաց ներմուծումը մասամբ դադրեր է, Ռոտոսթօյի հաւերուն մէջ ծագած հիւանդութեան մը պատճառաւ։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ օսմ. փոքր առագաստանաւ մը, որուն մէջ հինգ նաւաստիք կը գտնուէին, այս օրերս Եաղ—Ազմաքի բացերն ընկղմեր է հիւսիսային բուռն հովէ մը շրջելով։ Նաւաստեաց երեքը միայն ազատեր են, իսկ երկուքին դիակը գտնուեր է։

—Աթէնքի օսմ. դեսպանատունը Իզմիրի հելլենական դեր—հիւպատոս Պ. Բարպօրկիաթէսի հրաժարեցումը պահանջած ըլլալով, ինչ ինչ պատճառներով, Յունաստանի արտաքին գործոց Նախարարութիւնն հաւանած և ծանուցած է թէ Պ. Բարպօրկիաթէսի Արկիրօքաստրօ փոխադրուելուն հրաման խնդրուած է արդէն Բ. Դռնէն։

—Զմիւռնիոյ լրագիրներուն մէջ կը կարդանք թէ Գասապայի մէջ ոստիկան-զինուորք չորս գողերու վրայ յարձակելով ձերբակալեր են զայնս։ Այդ միջոցին գողերու պետը ծանրապէս վիրաւորուեր է։ Այդ չարագործք Պայնտըր գնացող վերուղեւորներ կողոպտած և այլ աւազակութիւններ ի գործ դրած էին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքային Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան վաղը, հինգշաբթի, եւրոպական տարեգլխուն պատճառաւ։

ԱԶԳ

Պէրպէրեան վարժարանի շրջանաւարտներէն Պ. [illegible] Կարապետեան էֆ. յաջողած է յօրինել Տաճկերէն գեղագրութեան տետրեր որք 5 տետրերէ կը բաղկանան և որոց 4ն այժմ ի լոյս ընծայուած է և մնացեալք ընդ մամլով են։

Սոյն ընդունելութիւն գտած են Պոլսոյ գրեթէ մասնաւոր և ազգային վարժարանաց մէջ, [illegible] և Հայոց Միացեալ Ընկերութիւնն ընդունած է։ Գաւառաց շատերն ալ յղուած են էն. Գինը թիւն 40 փարայ սակայն 1 էն աւելի գնողաց համար կրնայ մասնաւոր գին մը որոշ ըլլ։ Ով և է նամակ պէտք է սա հետեւեալ հասցէին ուղղել.

(Պէրպէրեան վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Պետրոս Կարապետեան)

Կը վաճառուի Չրավաճառ Պօղոս աղայի խանութն, և Իւսքիւտար Իճատիյէ ծխավաճառ Կարապետ աղայի խանութը։ 5—6

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

Թիւ 61 Հանրապետութեան Փողոց ի Լիօն (Գաղղիա)

Կը ծանուցուի արդոյ հասարակութեան թէ սոյն ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութիւնը Մեծ. Բարսեղ էֆէնտի Թէլլալեանի յանձնուած է և թէ գանձման դրոշմաթղթոց ձեւը փոխուած է, Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Սուլթան Պայազիտ Մալիյէի դէմ Թիւ 62 յիշեալ Թէլլալեան էֆէնտիի գրասենեակը։

206 6—7

ՆՈՐ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԲՆԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ի պէտս Ազգ. Բարձրագոյն Նախակրթարանց.
ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ
յՈւսումն. Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ ՓՐԵՏՐԻԿ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Ազգային առաջնակարգ մասնագէտներէն Մարգարեան էֆէնտիի աշխատասիրած և 430 երեսէ բաղկացեալ այս նոր դասագիրքն՝ կ՚ուզայ մեր դպրոցական դասագրոց շարքին մէջ կարեւոր գիրք մը գրաւել։

Արդի մանկավարժական մեթոտներու լիովին համաձայն՝ և մեր կրթական վիճակին գործնական փորձառութեան վրայ հիմնուած այս նոր Աշխարհագրութիւնն, կը պարունակէ երկրիս հինգ մասանց Բնական, Քաղաքական, Տնտեսական և Ընկերական նկարագիրն՝ դիւրուսոյց եղանակաւ, պարզ ոճով և մանաւանդ ճոխացեալ՝ նորանոր ծանօթութիւններով և գործնական հրահանգներով. Տնտեսական մասը կը պարունակէ իւրաքանչիւր կարեւոր երկրի արտադրութիւնն ու ներածութիւնը, ելեւմուտքը, հաղորդակցութեան միջոցները, դրամական հաստատութիւնները, արտահանումները, եւն։

Օսմ. Պետութիւնն աւելի ընդարձակ և մանրամասն կերպիւ նկարագրուած է։ Գին, 6 ԴԱՀԵԿԱՆ։

Կեդրոնատեղին է Զարգարեան Գրատունը՝ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ։ 373 7—20

ԿԱՂԱՆԴ

Ընտիր պատկերներ
Ցոյժ ճաշակաւոր
Կաղանդի նուէր
Գնով չափաւոր.
Եւ ուրիշ տեսակ
Նիւթեր պիտանի
Զոր ամեն քսակ
Դիւրաւ կը տանի։

Դիմել ի Թղթավաճառանոց Ա. Մ. Գաբրիէլեան Թիւ 44 Ենիքապի գալտըրըմ Ղալաթիա, կամ ի մասնաճիւղն Թիւ 366 Ուզուն Չարշը, Պոլիս։ 381 2—6

ՍԻՐՈՒՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՆԿԱՆՑ ԵՒ ՊԱՏԱՆԵԱՑ ՀԱՄԱՐ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
Թարգմանեց ՌԻՍՏՈՍ Թ. ԿԷՋԻՐԵԱՆ
(ՑԱՆԿԱՑԵԱԼ ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐԻ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Մանկական զուարթ և հրահանգիչ պատմութիւններ, գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած. Իր գրպանին մէջ միշտ սոյն ունենալու միջոցն և այլ սրտատեսագիտական խրատներ. ընտիր խորհրդածութիւններ՝ խնդալու համար նուէրը կատակներ. եւն եւն եւն։

Կը գտնուի ամեն հայ գրավաճառաց քով ի գին 100 փարա։ 376

Շատ առնողներու համար մասնաւոր զեղչ, որոյ համար դիմել Ոսէփ Պօղոս աղայի խանութն ի Պալըք Պազար։ 3—5

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 30 դեկտ.— Ֆրանսական Ակադեմիոյ անդամ երեւելի վիպասան Օքթավ Ֆէյյէ մեռաւ։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 30.— Կայսերական գերդաստանը Փեթերսպուրկ կը վերադառնայ շաբթուս վերջը։ Զարին հօրեղբայր Կոստանդին մեծ դուքս, որդի Նիքոլա կայսեր, մահամերձ է։ Նմանապէս մահամերձ է Նիքոլա Լէօյխթէնպէրկ դուքսն։—Աժանս Հաւաս կը ծանուցանէ թէ ծաղկի հիւանդութիւն կը ճարակի անդրկասպեան երկրին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ, 30.— Հանեսէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լոտի Նիւֆէ շոգենաւը խորտակուեցաւ այդ քաղաքին մօտ։ Ուղեւորք և նաւաստիք ազատեցան։

ՊՈՒԼՈՆԵԼ, 30.—Պ. Փառնէլ և իւր կուսակցութեան ուրիշ անդամք հոս եկան ի խորհրդակցութիւն։

ՓԱՐԻԶ, 30. (Ա. Հ. Գ.) —Պարոնայք Փառնէլ եւ (Ամերիկայէն վերադարձող ազդեցիկ իռլանտացի պատուիրակ) Պ. Օ՚Պրիէն այսօր երկարօրէն խորհրդակցեցան ի Պուլոնեյ։

ԼՈՆՏՈՆ, 30.—Արժանթինի Հանրապետութեան ելմտական գործոց կարգադրման դէմ ելած արգելքներ վերցուեցան։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 30.— Կառավարութիւնն Սքուփշինային մատոյց 10 միլիոն ֆրանքի փոխառութեան ծրագիր մը՝ արտասովոր զինուորական պէտքերու համար։

ԼԱ ՀԷ, 30.—Հոլանտայի դեսպանն ի Պելժիա ստորագրեց Պրուսէլի դեսպանախորհրդին պաշտօնագիրն որ կը վերաբերէր Քոնկոյի։

ՏՐԱՄԱԴԻՐ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԲՈՐՍԱ

Ղալաթիա 19 դեկտ.

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	101 7/8
3 » Բարիզի »	22 90

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մէջիտ. ...) Ոսկի	20 11
Առաւօտուն բացուելուն	20 16
Կէս օրին »	20 16 1/2
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	79
» » ժամ 5ին	79 7

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Ոսկի	42 7/8
»	B. »	23 3/16
»	C. »	20 16

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ

Օսմանեան Պանքա	Անգլ. Լի.	5
Քրէտի Ճէնէրալ	Օսմ. »	9 22
Զանք տը Գոնս.	»	6 26
Սու. Շանժ Եփրէօր	»	4 32
Թրամուէյ	»	520
Բուլղէի երկաթուղի	»	78 1/8
Բաժնեթուղթ Լավիրժի	Գ. Կ.	155

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 25
Անգլիական ոսկի	»	110 16
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107 30
Իմփէրիալ	»	90 20
Դուքա	»	51 12
Ռուսական Թղթադրամ	»	7 70
Մէճ. արծաթ. (ստանտ)	»	108 15
[illegible]	»	102 20
Հինգնոց	»	102 10
Մեթալիք	»	93 20
Թասֆիյէ	»	13 10
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	8—9

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԲՈՐՍԱ

Բարիզ, 30 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 17 1/2
» » 4 1/2 %	104 30
Օսմանեան Քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 77 1/2
Օսմանեան [illegible]	77 75
» Ռէժիի բաժնեթուղթը	336 25
[illegible]	620
[illegible]	818 75
Իտալական Ռանթ 5 %	94 70
[illegible] 5 %	470
[illegible] (1890)	406 25
Եգիպտական միացեալ	486 25
Զանք տը Բարի	863 75
[illegible]	466 25
[illegible]	— —
[illegible]	— —
Ռիօ Թինթօ	592 50
[illegible]	685
Լոնտրայի վրայ	25 20

Լոնտոն, 30 Դեկտ. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. Քօնսօլիտէ	95 7/8
Օսմ. » Սէրի Դ.	18 1/2
» » » Ա.	42 7/8
» » » Բ.	23 3/16
» » » Գ.	18 1/2
Փոխառութիւն 1877	101 1/2
Պանք Օսմանեան	14 3/4
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	96 9/16
» [illegible] (պրէֆէրանս) 1890	94 5/8
Ռիօ Թինթօ	24 1/4
[illegible]	101
Իտալական 5 %	93 1/8
[illegible] »	74 3/4
Ռուսական 1889	99
[illegible]	25 20

Վիէննա, 30 Դեկտ. ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	36 50
» Ռէժիի բաժնեթղթոց	143 25
Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	114
» Բարիզի »	45 05

Բեռլին, 30 Դեկտ. ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	20 32 1/2
» Բարիզի »	80 25
Ռուսակ Թղթադրամ	238 75
[illegible]	78 75
Օսմանեան Քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 40

Բեռլինի Պուրսը գոց է մինչեւ 2 յունուար։

ԴԵՌ Ի ՇԱՄՈՒՆԻ

Բ.

Հօռաս Պէնէտիքդ տը Սօսիւռ նըշանաւոր գիտնականներէն մին եղած է ԺԸ դարուն։ Կը վերաբերէր ֆրանսացի ընտանիքի մը որ Բարեկարգութեան թըշնամեաց ապաստանած էր ի Լօզան։ Իւր մայրն ցաւագար էր իւր թիկնաթոռին մէջ դամուած. բայց կը պաշտէր ծաղիկներն։ Իւր ծնելասէր մանկան մեծագոյն հաճոյքն էր թափառիլ դաշտերուն ու ձորերուն մէջ ու հաղուագիւտ ծաղկանց փունջեր յօրինել իւր գթրառոդ մօր համար։ Այս եղաւ իւր ապագայ խուզարկութեանց սկիզբն. ի մանուկ տիոց վարժուեցաւ ի սէր բնութեան գակատիլ։ 1760ին, երբ դեռ ի քսանամեայ հասակի, փափաքելով ուսումնասիրել Ալպեանց շղթային կազմութիւնն մեկնեցաւ միայնակ և հետիոտն ի Շամունի, յայնժամ գըրեթէ անծանօթ գիւղ մը «ուր, ըստ իւր ասութեան, բնակելի օթեւան մը իսկ չ՛կար. միայն մէկ երկու ողորմելի գինետուններ»։ Կը պատմուի թէ իւր մանկամարդ կինն մեծ անձկութիւն կ՚զգար տեսնելով որ այսպէս կը վըտանգէր իւր կեանքն այս անկոխ ամայութեանց մէջ, բայց անկարելի էր յետս կեցնել զինքն գործէ մը, զոր իւր կենաց մեծագոյն կոչումը կը նկատէր. և չըբաւականանալով տասն եւ չորս անգամ Ալպեանց խորերը թափանցելով ամեն զանազան կիրճերէ, այցելեց նաեւ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Սիկիլիոյ բարձրագոյն լեռներն։ Ինքն կարող եղաւ առաջին անգամ կարեւոր ծանօթութիւններ տալ այն դէպքերու մասին որք տեղի ունեցած էին երկրաբանական շրջանից մէջ, երբ դեռ երկիրն չէր ստացած իւր ներկայ վիճակն։ Հետազօտեց եռանդեամբ ու համբերութեամբ երկրագնտիս կրած փոփոխութեանց դատանիքն ու պատճառներն, և տասն եւ հինգ տարուան անդադար աշխատութենէն վերջն էր միայն որ յարմար դատեց որ եւ է տեղեկութիւն յանձնել ի հրատարակութիւն։

Մօն Պլան ի մասնաւորի կը գրգռէր իւր բուռն հետաքրքրութիւնը, և ինչ յուսահատ ջանքեր ըրաւ հասնելու անոր գագաթն, և Եւրոպիոյ ամենաբարձր կատարն կատարել իւր դիտողութիւններն։ «Վերջապէս երբ գագաթն հասայ, կը գրէ, չունեցայ նախապէս այն բոլոր հաճոյքն՝ զոր կարելի է երեւակայել. իմ ամենէն զօրաւոր, ամենէն քաղցր զգացումն եղաւ տեսնել որ այնպէս կը դադրէին իմ անձկութիւններս. քանզի այս մըցման երկարատեւութիւնն, և դեռ սուր յիշատակն ու զգացումն այն տառապանաց, զոր այս յաղթանակն պատճառած էր ինձ, ի բարկութիւն կը շարժէր զիս յաւէտ։ Այն վայրկենին յորում հասայ այս գագաթն պսակող ձեանց բարձրագոյն կէտն, առաւել ու կոխոտեցի զայն՝ տեսակ մը ցասմամբ աւելի քան հաճոյքով»։

Ահաւասիկ ինչպէս կը բացատրէ նաեւ տպաւորութիւններն՝ զորս կրած էր հիւղի մը մէջ Մօն Պլանի կողին վրայ։ «Կատարելապէս վճիտ էր երկինք ու անամպ․ շոգին միայն հովտին խորերն կը տեսնուէր։ Փայլուն էին աստեղք, բայց զուրկ ամէն փոփոփումէ և կը սփռէին լերանց ծագաց վրայ յոժ տկար ու տժգոյն լոյս մը, որ բաւական էր սակայն որոշելու համար կոյտերն ու հեռաւորութիւններն։ Անդորրութիւնն ու խորին լռութիւնն որ կը տիրապետէր այս լայնածաւալ տարածութեան մէջ՝ տեսակ մը սարսափ կը ներշնչէին ինձ․ կը թուէր թէ ես միայն ապրած էի, և կործանած էր տիեզերքն, որոյ դիակն կը նշմարէի ոտիցս առջեւ փռուած։»

Ի՞նչպէս կարելի է, կը գրէ այլուր, որ թափանցէ ընթերցողին հոգւոյն մէջ այն սարսափով ու հիացմամբ խառն տպաւորութիւնն, զոր կը ներշնչէին սառոյցի այս ամբաւ կոյտերն և զանոնք շրջապատող աւելի ևս ամբաւ բրգաձեւ ժայռերն, ձեանց սպիտակութեան հակապատկերն ժայռերէն մթին երանգաց հետ, օդին մաքրութիւնն, արեգական լուսոյն շողիւնը, որ բոլոր այս առարկայից արտակարգ յատկութիւն մը ու առողջութիւն կ'ընծայէ․ խորին ու վսեմ լռութիւնն որ կը թագաւորէ այս անեզր միայնութեանց մէջ, լռութիւն՝ որ միայն կ'ընդմիջուի ատ անդ ջախջախմամբն որձաքարի մեծ հատորներու կամ սառնամանեաց որ կը թաւալին այս կամ այն լեռան գագաթէն․ նոյն իսկ մերկութիւնն այս բարձրագլուխ ժայռերուն ուր չես նշմարեր ո՛չ կենդանի, ո՛չ մացառ, ո՛չ դալար, և երբ կը յիշես գեղանի բուսականութիւնն ու չքնաղ տեսարաններն զորս դիտած ես նախընթաց օրերն ստորին հովտաց մէջ, կը փորձուիս հաւատալ թէ փոխադրուած ես յանկարծ ուրիշ աշխարհ մը, զոր անասեր ըրած է բնութիւնը։»

«․․․Վերին սառնամանեաց հասանք հանդէպ որձաքարի այն ժայռերուն, որոց հովանւոյն տակ քնացած էինք։ Մութը գիշերին էր, բայց ընդ հուպ խրեցանք բաղդի մը մէջ սառնեղէն ժայռերու, զորս լայն խռոչներ կը բաժնէին իրարմէ։ Այս խռոչներն մերթ բոլորովին բաց էին, մերթ ամբողջովին կամ մասամբ ձիւնով ծածկուած, որ տեսակ տեսակ կամարներ կը ձեւացնէր, որոց յատակն կայ անդունդ մը, և որք սակայն յաճախ մեր միակ միջոցն էին անցնելու համար այն խռոչներուն վրայէն։ Հոն ուր խռոչներն բոլորովին դատարկ էին, երբեմն կ'ստիպուէինք իջնել մինչեւ յատակը և միւս կողմը մագլցիլ կենդանի սառին վրայ կացինով քանդակուած սանդուխներու միջոցաւ։ Բայց ոչ ուրեք կը հասնիս ժայռին, ոչ իսկ կը տեսնես զայն, յատակը միշտ կամ ձիւն է կամ սառ, և կան վայրկեաններ՝ երբ այս անդնդոց մէջ իջնելէդ և սառոյցի գրեթէ ուղղահայեաց պարիսպներէ շրջապատուելէդ վերջ, չես կրնար գուշակել թէ ուստի պիտի ելլես դուրս։ Որչափ ատեն որ սակայն կը քալենք կենդանի սառոյցին վրայ, որչափ ալ անձուկ ըլլան անկիւններն, որքան սեպ ըլլան խրամատներն, այս աներկիւղ առաջնորդներն, որոց ոտքն ու գլուխն հաւասարապէս անյողդողդ են, չեն թուիր ո՛չ աճապել, ո՛չ անհանգիստ․ կը խօսակցին, կը ծիծաղին, իրարու հետ կը մրցին։ Բայց երբ հարկ է անցնիլ անդնդոց վերեւ կախուած այս նուրբ կամարներուն վրայէն, խորին լռութեամբ կը քալեն, առաջին երեքն պարանով իրարու կապուած 5-6 ոտք իրարմէ հեռի․ միւսներն երկիւղու իրարու գաւազանէ բռնած, աչքերնին իրենց ոտից վրայ սեւեռած, իւրաքանչիւրն ջանալով դնել իւր ոտքն ճշտութեամբ ու մեղմովին իւր նախորդին հետքին մէջ։ Մանաւանդ երբ տեսանք այն տեղն, ուր նախընթաց օր մեր առաջնորդներէն մին խորասուզած էր, այսպիսի երկիւղներն չաւցան։ Ձիւնն յանակընկալս տեղի տուած էր իւր ոտից տակ, կազմելով իւր շուրջ 6-7 ոտք տրամագծով դատարկութիւն մը, և ի տես եկած էր անդունդ մը, որոյ ոչ յատակը և ոչ եզրերը կրնային նշմարուիլ և այս ալ անվախ տեղ մը, ուր չկար վտանգի ամենափոքր արտաքին նշան մը։»

«․․․Ժամ մը վերջ կ'անցնէինք եզերքներէն ընդարձակ խռուչի մը, որ թէեւ աւելի քան հարիւր ոտք լայնութիւն ունէր, բայց ոչ ուրեք կարելի էր յատակը տեսնել։ Երբ իւր եզերքին վրայ յոյին կանգնած՝ ամենքս ալ կը հանգչէինք հիանալով իւր խորութեան վրայ և դիտելով իւր ձեան խաւերն, սպասաւորս չեմ դիտեր ի՛նչ անհոգութեամբ ձգեց ձեռքէն ծանրաչափիս ոտքն, որ սահեցաւ սլաքի մը արագութեամբ խռոչին կոր միջնորմէն վար, և գնաց անկուեցաւ խորքին հանդիպակաց միջնորմին վրայ, ուր կը տատանէր ինչպէս Աքիլլէսի նիզակն Աքամանդրոսի ափանց վրայ։ Շատ սիրեցայ, վասնզի այս ոտքն կը ծառայէր ոչ միայն ծանրաչափիս, այլ նաեւ կողմնացոյցիս, դիտակիս և ուրիշ այլ եւ այլ գործիներու։ Բայց նոյն վայրկենին իսկ իմ առաջնորդներէս ոմանք իմ սրտարեկութիւնս տեսնելով՝ առաջարկեցին երթալ բերել զայն և կը պնդէին թէ կրնային կատարել զայն անվտանգ։ Նուաստով մին պարան մը անցուց իւր բազկաց տակ, և միւսներն այսպէս իջեցուցին զինքն մինչեւ որ հասաւ, խլեց ոտքն և վեր բերաւ զայն յաղթանակաւ։ Կրկին անձկութիւն ունէի այս գործողութեան միջոցին, նախ առկախեալ առաջնորդին վտանգն, ապա որովհետեւ կը գտնուէինք հանդէպ Շամոնիի, ուստի դիտակով կրնային հետեւիլ մեր բոլոր շարժմանց․ կը խորհէի որ եթէ այս վայրկենիս իրենց աչքն մեր վրայ լինէր, պիտի կարծէին անտարակոյս թէ մեզմէ մին էր որ ինկած էր խռոչին մէջ, և թէ զինքն վերցնել կը ջանայինք․․․․»

* *

Անկարելի է արդարեւ նկարագրել բոլոր այսպիսի ջանքերը, տառապանքներն, աղէտալից արկածներն։ Սօսիւրի ժամանակէն ի վեր սակայն շատ աւելի դիւրացած է այս վերելքն, նոր ճամբաներ ու միջոցներ գտնուած են այնպէս որ այժմ ամէն տարի շատեր կը վայելեն Եւրոպիոյ բարձրագոյն լեռան գագաթէն, 15,730 ոտք բարձր կէտի մը ելլելու հաճոյքը։ Կ'երեւի թէ տեսաբանն այդ գագաթէն ակնկալուածին չափ հրապոյրներ չունի թէ՛ յաճախակի մշուշներու և թէ՛ առարկայից հեռաւորութեան պատճառաւ։ Առաւօտուն կանուխ երբ կը դեգերէի Մօն Պլանի ոտիցն առջեւ, հանդիպեցայ առաջնորդի մը՝ հաստատուն պարանի ծալք մը ուսն ի վար կախուած, կացին ու գաւազան ի ձեռին, թանձր մոյկեր յոտս, մախաղ մը ի թիկունս անդնդեւ քայլերով կ'աճապարէր բլրոյն ի վեր։ Իրեն կը հետեւէր արեւակէզ դէմքով անձ մը երկայնահասակ, ջղուտ, պատրաստուած ձեան ու սառնամանեաց կոյտերու հետ մաքառիլ, և որոյ դէմքէն կը հոսէին արդէն քրտանց կայլակներ, յուզումէն աւելի անշուշտ քան թէ յոգնութենէն։ Անգղիացի մը էր։—«Ո՞ւր բարով»—«Մինչեւ գագա՛թն։»—«Բարի յաջողութի՛ւն»։ Ապա տեսնուեցաւ ուրիշ անձ մը որ իբր բեռնակիր կը ծառայէր։ Ամբողջ ճամբորդութիւնն երկու օր կը տեւէ և քանի մը հարիւր ֆր․ ի ծախք կը պահանջէ իբր առաջնորդի․ բեռնակրի վարձ, պաշարի համար ևն։ Եւ ի Շամոնի էր դեռ երբ ամերիկացի օրիորդ մ'ալ բարձրացաւ մինչեւ Մօն Պլանի գագաթը, և իրեն սեռէն ուրիշներ ալ ցուցուցած են այս կերպիւ թէ իրենք ալ կարող են այնպիսի դժուարութիւններ ու վտանգներ արհամարհել։ Առաջին կինն որ ոտք կոխած է այդ գագաթն պարզ սպասուհի մը էր Շամոնիացի, Մարիա Փառատիս որ ապա կոչուեցաւ Մարի տը Մօն Պլան։ 1809ին յուլիսի մէջ խումբ մը առաջնորդներ կ'երթային Մօն Պլանի վերելքն ուսումնասիրելու, և ինքն ալ անոնց ընկերացաւ։ Առաջին օտարական կինն Ֆրանսուհի մ'էր Հանրիէթ տ'Անժըվիլ 1838ի սեպտեմբեր ամսոյն մէջ։

Դիտակով կրնաս երբեմն հետեւիլ այս անձանց քայլերուն․ երբ մանաւանդ գագաթին մօտենան, կրնաս որոշել իրենց քայլափոխն իսկ․ և շատ հետաքրքրական է դիտել զայնս այնպէս։ Երբ բարձրագոյն գագաթը կը հասնին, թնդանօթ մը կ'արձակուի ի Շամոնի՝ աւետելու համար իւրեանց ապահով ժամանումն։

Այս ամառ, ինչպէս լրագիրք պատմեցին, վաթսուն տարեկան փռանսացի ակադեմական մը Պ․ Ժանսէն, գրեթէ հաշմանդամ, բալիրով մը զոր քսան և երկու առաջնորդներ կը քարշէին, կը բարձրանայ ի Մօն Պլան գիտական քննութիւններ կատարելու համար անտի․ մինչ իւր կինն ու դուստրն կը հետեւէին դիտակով, մեծ անձկութեամբ անշուշտ, նորա շարժմանց՝ իւրեանց պանդոկին պատշգամէն։ Երբ գագաթին կը մօտենան, առաջնորդքն կը դադրին բալիրը քարշելէ, որովհետեւ ամենափոքր դղրդիւն մը կրնայ հոն յաճախ ձեան մեծազանգուած հիւս մը իջեցնել իրենց գլխուն վրայ թաւալգլոր։ Ծերունի գիտնականը կը փորձէ քանի մը քայլ առնուլ, բայց շուտով կանգ կ'առնու շնչասպառ։ Հաւանական է որ հրատարակէ քիչ ատենէն իւր այս անօրինակ վերելքին առթիւ ըրած քննութեանց արդիւնքն։

Պոնափարթ անգամ մը չաս մը առաջնորդներ խրկեց, որ յանուն իւր հսկայ խաչ մը կանգնեցին Մօն Պլանի կատարին վրայ։ Ի՞նչ էր արդեօք խորհուրդն այդ յաղթական զօրապետին, որ յայնժամ հրամանատէր դարձած էր գրեթէ համայն Եւրոպիոյ—մեծամտական իղձո՞ն մ'էր առ վեհապետն լերանց, գոռոզ հրաւէ՞ր մը ի պայքար, թէ նշանակ մը գերիշխանութեան։ Ի՛նչ որ ալ լինի, Մօն Պլան չը հանդուրժեց այնմ․ և իւր աննուաճ փոթորիկներն խլեցին և ի բաց նետեցին զայն ընդ հուպ։

Ինչպէս կայ ծովու անհաճոյ հիւանդութիւնն, որոյ տխուր փորձառութիւնն ունին մեզմէ շատերն հաւանականաբար, նոյնպէս կայ նաեւ լեռան հիւանդութիւն, որ թմլունի բոլոր նշաններն կը ներկայացնէ յաճախ, նողկանք, շնչարգելութիւն, սաստիկ գլխացաւ, թմրութիւն ևն։ Իմ լեռանց առաջին փորձառութիւնս ըՄբ լիւկըրի վրայ էր։ Տէլէժանսով կ'ելլէինք երբ արդէն վեց հազար ոտքի չափ բարձրացած էինք, ցուրտն սկսաւ զգալի ըլլալ աւելի․ միանգամայն տեսակ մը կայտառութիւն կ'զգայի, այնպէս որ դժուար էր կառքին մէջ մնալ փակուած։ Դուրս ելայ․ ուզեցի թողուլ որ կառքն յառաջանայ ոլորուն ճամբէն, և ես հոս հոն վազելէ վերջ պիտի կարենայի ուղիղ գծով մը գլխուն հասնիլ ետեւէն։ Որչափ մեծ եղաւ զարմանքս և միանգամայն սարսափս, երբ տեսայ թէ քանի մը արագ շարժումներէ վերջ գրեթէ շնչասպառ եղայ, սիրտս սկսաւ արագ բաբախել, ծունկերս դողալ, և ուրախ եղայ վերստին կառքին մէջ նստելով ապահով։ Ըստ գիտնոց այս երեւոյթից պատճառն չէ այնքան մթնոլորտին ընդհանուր անօսրութիւնն լեռանց վրայ, ինչպէս կը կարծուի․ այլ աւելի թթուածնի անբաւականութիւնն կենդանական ջերմութիւնը պահպանելու, ուստի կը ծագի նուաղումն և այլ հետեւութիւններն։ Պէտք չէ մոռնալ սակայն թէ ոչինչ կայ աւելի կազդուրիչ, ոչինչ այնքան ախորժելի ու զուարթարար քան չափաւոր բարձրութեանց մթնոլորտն սաղարթախիտ անտառաց և ծաղկաւէտ, գեղադալար արօտաց մէջ։

Վտանգներ ալ պակաս չեն Մօն Պլանի վերելքին առթիւ․—գահավէժներէ գլորիլ, սառնամանեաց խռոչներուն մէջ սպրդիլ, ձեան հիւսքերու տակ թաղուիլ, յեղակարծ բուռն փոթորիկներէ մոլորիլ, գրեթէ անթափանցիկ մշուշի մէջ ծածկուիլ ընդերկար։ Իտալացի կոմս մը, ինչպէս լրագիրք կը պատմեն մեզ դարձեալ, այս ամառ ճամբայ ելաւ մինչեւ Մօն Պլանի գագաթը բարձրանալու։ Թէ՛ ինքն և թէ՛ իւր ուղեկիցք ո՛չ եւս երեւցան։—Ի՞նչ աղէտ պատահած էր, ոչ ոք ազատած էր իւր խումբէն որ կարենար պատմել։ Իւր վշտաբեկ մայրն խուզարկութիւններ կատարել կուտայ․ բայց ի զուր։ Որչափ որ գիտեմ, ո՛չ իւր որդւոյն մարմինն, ո՛չ նշան մը, հետք մ'իսկ գտնելու տխուր մխիթարութիւնն կրցած է ունենալ ցարդ։

Կարելի է նկարագրել, կարելի է երեւակայել Մօն Պլանի ինչպէս նաեւ ուրիշ Ալպեան երկնաբերձ լերանց ահաւոր երեւոյթներն ամառ ու ձմեռ։ Ամառն երբ ձեան հիւսքեր կը գլորին, կը թաւալին յաղթուստ հեղեղի ուժգնութեամբ ու որոտընդոստ շանթից շառաչմամբն, ընդ երկար շղթայական հնչմունքներ կը լսուին և կը խոյանան ամեն կողմէ, սառոյցէ ճեղքուած ժայռեր կը խորտակին, կը տապալին և լերանց կողերն քանդելով բեկորներով կը լնուն ծործորներն։ Բայց ո՞ր մահկանացու կրցած է ականատես լինել ձմեռնային տեսարանացն, երբ աշնան մրրիկներն անգամ մը սկսին տիրել այս բարձրութեանց, երբ խիտ ձիւնն կը ծածկէ ամէն ինչ հետախաղաղ, երբ գագաթներն անտես եղած են արդէն անթափանցիկ ամպերով պարուրուած․ ի՛նչ փոթորիկներ յանկարծ, ի՛նչ յորձանուտ վայրագ հողմունք, ի՛նչ խոլ մռնչիւններ խորութեանց մէջ․ ի՛նչ դղրդիւններ․ և ո՞ր մահկանացու կարողացած է ցարդ ապաստանիլ խորշի մը մէջ, դիտել, լսել զայս ամենը․ հաշուել ու չափել տարերց պայքարն, հողմոց բռնութիւնը, երկնից ու երկրի սասանութիւնն։

ԱԲՐ․ Տ․ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՋՈՒՊՈՒՔԼՈՒԻ ԿԱԶԻ
ՄԹԵՐԱՆՈՑԸ

Նախընթաց չորեքշաբթի օր Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի Հուգուգի ճիւղին առջեւ տեղի ունեցաւ՝ Ջուպուքլուի կազի մթերանոցին ծանուցեալ խնդրոյն առթիւ Բերայի Նախնական դատարանին դատաւորաց դէմ բացուած դատը։

Դատն սկսաւ ժամ 9 ½ին ի ներկայութեան ընդհանուր դատախազին և երկուց կողմանց։ Անցեալ նստին մէջ Մոմճեան էֆէնտիի ու ընկերաց փաստաբան Իրֆան պէյի դատաւարութիւնն, այս նստին մէջ շարունակուեցաւ, որ գրաւոր ըլլալով քարտուղարին կողմէ կարդացուեցաւ։

Այդ դատավարութեան մէջ գտնուած և դատարանին առջեւ կարդացուած պաշտօնագրոց ու պայմանագրոց թարգմանութիւններն, իրենց շահեկանութեան պատճառաւ ի ստորեւ կը հրատարակենք։

Ահաւասիկ ընկերութեան այն պայմանագիրն որ կնքուած է Սամի պէյի ու ընկերաց միջեւ և որ վաւերացած ու բարեփոխուած է Պետական Խորհրդոյ Օրէնսդիր ճիւղին կողմէ։

Մէկ կողմէ պատուաւոր վաճառականներէն Խ․ Ա․ Հաճեան ու ընկերութեան, Ժ․ Ա․ Սամանճեան, Մոմճեան ու ընկերութեան՝ և միւս կողմէ Սուպհի փաշազադէ Սամի պէյի միջեւ հետեւեալ պայմանները կնքուած են։

Ա․—Վերոյիշեալ Սամի պէյ՝ մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ կազի ու ալքոլի մթերանոց շինելու և, ըստ իւր յանձնառութեան տետրի, քսանևհինգ տարի անընդհատ կազի մթերանոցի տուրք առնլու համար ունեցած մենաշնորհն, որ 22 Ճէմազիւլ ախըր 97 թուական կայս․ Ֆէրմանով տրուած և այս անգամ 14 Շաւալ 98 թուական կայս․ Իրատէով բարեփոխուած է, կը թողու վերոյգրեալ շահակցական ընկերութեանց և յանձն կ'առնու որպէսզի այդ մենաշնորհ անոնց անուան փոխանցուի։ Սամի պէյ այդ մենաշնորհի Ֆէրմանն եւս հիմնովին վերոյգրեալ ընկերութեանց յանձնած է, որք յանձն առած են ութ հազար օսմանեան ոսկի իբրեւ դրամագլուխ դնել, ըստ տրամադրութեան յանձնառութեանց տետրին, որ պիտի գործածուի ի ստորեւ նշանակեալ յօդուածներով սահմանեալ կէտերու։

Բ․—Նախորդ յօդուածին մէջ նշանակեալ ութ հազար օսմ․ ոսկւոյ 6000 ոսկին պիտի ծախսուի հետեւեալ կերպիւ․ 370 այսչափ հազար ղրուշը պիտի յատկանայ կազի մթերանոցին կառուցման յատուկ ծախուց, ըստ տրամադրութեան Քաղաքապետութեան կողմէ Պետական Խորհրդոյ մատուցեալ տեղեկագրոյն։ 100,000 ղրուշը շէնքին կառուցման յատուկ գետնոյն գնման և մէկ մասն ալ այն բոլոր ծախուց համար, որք նշանակուած են կայս․ կառավարութեան հետ կնքեալ պայմանագրոյն մէջ։ Մնացեալ 2000 ոսկին եւս Սամի պէյի պիտի յանձնուի ի փոխարէն այն ծախուց զոր այս վերջինն ըրած է այդ կազի մթերանոցի մենաշնորհն ստանալու համար։ Այդ 8000 ոսկիէն աւելի դրամագլուխ չպիտի դրուի։

Գ․—Ա․ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, դրուելիք 8,000 ոսկւոյ դրամագլուխը 23 տարուան միջոցին պիտի ջնջուի տարեկան հարիւրին 11 տոկոսով ու հարիւրին 1 գլխավճարի հաշուով հատուցանելի 960 ոսկւով, որ վերոգրեալ դրամագլխի հարիւրին 12ին կը համապատասխանէ։ Ըստ պայմանագրութեան՝ վերոգրեալ ընկերութիւնք տրոց տարեկան հասոյթէն նախ եւ առաջ այդ 960 ոսկին պիտի ստանան։ Եթէ նոյն տարւոյ հասոյթը բաւական չըլլայ այդ 960 ոսկւոյ վճարման, պակասն իբրեւ գլխավճար, յաջորդ տարւոյ հասոյթէն պիտի վճարուի տոկոսով հանդերձ։

Դ․—Վերոյնշանակեալ 960 ոսկին նախ և առաջ պիտի զեղչուի եղած հասոյթէն, ինչպէս նաեւ վարչական ծախքն, և յետոյ, ըստ տրամադրութեան այն հաշուեկշռոյն, որ իւրաքանչիւր տարեշրջանի աւարտելուն պիտի պատրաստուի, զուտ շահուն հարիւրին 25ը Սամի պէյի և 75ն ալ շահակցական ընկերութեանց պիտի յատկանայ։

Ե․—Երկու պայմանադիր կողմանք թէև կրնան ուրիշին փոխանցել, սոյն մենաշնորհի պայմանագրութեան համաձայն, իրենց ունեցած իրաւունքները, բաժիններն ու յանձն առած պարտականութիւններն, սակայն շահակից ընկերն միշտ իրաւանց առաւելութիւն մը պիտի ունենայ․ միայն այս մենաշնորհով սահմանեալ տրոց ամէն մանրամասնութեամբ յանձնումը պիտի յատկանայ այս շահակցական ընկերութեանց եւ կամ սոցա յարմար դատած անձին կամ ընկերութեան։ Սամի պէյ երբ որ ուզէ պիտի կրնայ անձամբ եւ կամ ուրիշին միջոցաւ քննել վարչութեան տումարներն ու հաշիւները, նոյնպէս իրաւունք պիտի ունենայ կարծիք յայտնել այն ամէն ծախուց համար որք պիտի ըլլան մթերանոցին վարչութեան ու պէտոյից համար։ Սամի պէյ եթէ իւր 25 առ հարիւր շահաբաժինն ամբողջովին ուրիշին փոխանցէ, իրեն յաջորդը պիտի ունենայ Սամի պէյի բոլոր իրաւասութիւնները, սակայն եթէ իւր շահաբաժնի մէկ մասն ուրիշին փոխանցէ, այս վերջինը բնաւ իրաւունք չպիտի ունենայ տումարները ու հաշիւները քննելու եւ ծախուց համար կարծիք յայտնելու։ Սամի պէյ եւս իւր մնացեալ բաժնին համար պիտի կորսնցնէ տումարներ ու հաշիւներ քննելու եւ ծախուց համար կարծիք յայտնելու իրաւասութիւնը։

Զ․—Սամի պէյ՝ սոյն պայմանագրոյ Բ․ յօդուածին մէջ բացատրեալ եւ իրեն ըրած ծախուց փոխարէն որոշեալ 2000 ոսկւոյ ի հաշիւ նախապէս 795 ոսկի ստացած ըլլալով, վերոգրեալ շահակցական ընկերութիւնք կազի մթերանոցներու շինութիւնն աւարտելուն՝ մնացեալ 1200 ոսկւոյ 430ը պիտի վճարեն Պ․ Աստիֆ Օլմանի, 225ը Պ․ Տորթ․ Ռէվէի եւ մնացեալ 550 ոսկին ալ Սամի պէյի եւ կամ իւր հրամանին։

Է․—Մենաշնորհի յանձնառութեան տետրին համաձայն, շահակցական ընկերութիւնք, իբրեւ երաշխաւորութեան գումար, Օսմ․ Կայս․ Պանքային պիտի յանձնեն 500 ոսկի, որ իրենց պիտի վերադարձուի որոշեալ ժամանակին։

Ը․—Մենաշնորհին ամբողջովին գործադրութենէն առաջ՝ արդէն կազի մթերանոցն երբ Քաղաքապետութեան կողմէ ընկերութեան յանձնուի, վարչութիւնն ամբողջովին պիտի պատկանի շահակցական ընկերութեան։

Թ․—Վերոգրեալ պայմանագրութիւնն երկու օրինակ ըլլալով, երկու կողմն ընդունելով ու ստորագրելով, փոխանակուեցաւ։

(Ստորագրութիւն)
ՀԱՃԵԱՆ, ՄՈՄՃԵԱՆ, ՍԱՄԱՆՃԵԱՆ,
ԱՊՏՈՒՐՐԱՀՄԱՆ ՍԱՄԻ
10 հոկտեմբեր 1297

Սոյն գրութեան ներքեւ գրուած ստորագրութիւններն ու կնիքներն Խ․ Ա․ Հաճեան ու ընկերութեան, Սամանճեան-Մոմճեան ու ընկերութեան և Ապտուրրահման Սամի պէյի իրենց անձնական ստորագրութիւններն ու կնիքներն են, որք կը վաւերացուին։

3 Ջիւմաճէ 98 (Ստորագրութիւն)
14 հոկտեմբեր 97

* * *

Այս պայմանագրոյ մէկ քանի տրամադրութիւնք հետեւեալ կերպիւ բարեփոխուած են Բ․ Դրան ու Պետական Խորհրդոյ մէջ կատարուած բանակցութեանց վրայ։

Պայմանագրոյ Ա․ յօդուածին մէջ նշանակեալ ալքոլ պահելու խնդիրն առ այժմ յետաձգուած է։ Մենաշնորհին տէրը երբեք իրաւունք չպիտի ունենայ, Ա․ ու Ե․ յօդուածոց մէջ նշանակեալ մենաշնորհն ո՛չ այդ ընկերութեան և ո՛չ ալ ուրիշին փոխանցելու։ Ընկերութիւնք մենաշնորհի տրամադրութեան համաձայն, առանց առարկութեան ամբողջովին պիտի վճարէ՝ մթերանոցի մէջ կոտրած, թափած, գողցուած և վնասուած կազի սնդուկներու համար հարկ եղած օրինական հատուցումն։ Ընկերներէ մին, որն որ ըլլայ, եթէ մեռնի՝ ժառանգորդք մեռնողին տեղը պիտի անցնին։ Ժառանգորդք՝ մեռնողին ժառանգութիւնը կարգադրելու պատրուակաւ, բնաւ ձեռք չպիտի առնուն այնպիսի միջոցներ, որք կրնան ընկերութեան գործառնութիւնները կասեցնել ու վնասուց պատճառ ըլլալ։ Ըստ այսմ ներկայ յաւելուածական տրամադրութիւնք ընդունուելով ստորագրուեցան։

ՀԱՃԵԱՆ, ՄՈՄՃԵԱՆ, ՍԱՄԱՆՃԵԱՆ
ԱՊՏՈՒՐՐԱՀՄԱՆ ՍԱՄԻ
5 Րէճէպ 1299
11 մայիս 1298

* *

Սամի պէյ՝ իւր ընկերաց վաճառած բաժինը վաւերացնելու համար հետեւեալ աղերսագիրը մատուցած է Քաղաքապետութեան։

Վսեմափայլ Տէ՛ր,

Կազի մթերանոցներու զուտ հասոյթէն ինծ վերաբերեալ հարիւրին քառասուն զուտ հասոյթի հարիւրին քսանը, ծանուցեալ փոխարէնով Ա․ Հաճեան եւ Սամանճեան—Մոմճեան ընկերութեան փոխանցած եմ այսօրուընէ սկսեալ։ Հարիւրին քառասուն շահաբաժինէն միայն հարիւրին հինգը ինծ մնացած է։ Զայս ծանուցանելով կը խնդրեմ որ հարկ եղած գործողութեանց կատարման համար այս աղերսագիր յանձնուի Քաղաքապետութեան ժողովին։

Մնամ
ԱՊՏՈՒՐՐԱՀՄԱՆ ՍԱՄԻ
1 օգոստոս 1302

Ասոր ի պատասխանի, Քաղաքապետութիւնն հետեւեալ պաշտօնագիրն ուղղած է առ Սամի պէյ։

2 օգոստոս թուական պաշտօնագրէ մը հասկցուած է թէ մենաշնորհն ձեզ տրըուած կազի մթերանոցներուն, ըստ տրամադրութեան ընկերութեան հետ կնքեալ պայմանագրոյն, ձեզ վերաբերեալ զուտ հասոյթի հարիւրին քառասունէն հարիւրին քսանը ծանուցեալ փոխարէնով 1 օգոստոս 1302 թուականին փոխանցած էք ընկերութեան։ Ի պատասխանի կը ծանուցուի ձեզ թէ խնդիրը արձանագրուած է Քաղաքապետութեան ժողովոյ յատուկ տումարին մէջ եւ կնքուած։

(Կնիք Քաղաքապետութեան)
8 Ջիւմաճէ 1303
29 օգոստոս 1302

* *

Սամանճեան, Մոմճեան ու ընկերք հետեւեալ յանձնառութեան գիրը ներկայացուցած են Քաղաքապետութեան։

Կայս․ կառավարութիւնը քսան հինգ տարի պայմանաժամաւ մենաշնորհ տուած է Սամի պէյի՝ մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ կազի սնտուկներու պահպանման համար մթերանոցներ և այն շինելու համար, ամէն ծախքեր ու վնասներ իրեն պատկանելու պայմանաւ։ Արդ այդ մենաշնորհի գործնական մասերն ձեռք բերելու համար վերոգրեալ Սամի պէյի ու մեր միջեւ Քոլլէքթիֆ ընկերութիւն մը կազմուած է, ըստ տրամադրութեան 10 հոկտեմբեր 1297 թուական պայմանագրութեան, որոյ ինչ ինչ յօդուածներն՝ Պետական Խորհրդոյ մէկ որոշման համաձայն՝ Քաղաքապետութեան կողմէ վաւերացուած և ընդունուած են։

Վերոգրեալ Քոլլէքթիֆ ընկերութիւնն ունի այն հանգամանք ու իրաւասութիւններ, զորս ըստ տրամադրութեանց մենաշնորհի Ֆէրմանին, ունի Սամի պէյ։ Հետեւաբար այդ գործողութեանց համար կատարելի ամէն զեկոյց պիտի կատարուի Քոլլէքթիֆ ընկերութեան դրամագլխի տեարց Սամանճեան, Մոմճեան ու Հաճեան էֆէնտիներու, որք սոյն գրութիւնն ստորագրած են։ Եթէ Սամի պէյ առանձինն իրեն կողմէ ո և է զեկոյց կամ միջամտութիւն ընէ, կարեւորութիւն չպիտի տրուի։ Կայս․ կառավարութեան ինչպէս նաեւ կառավարական պաշտօնատանց կողմէ կատարելի ամէն զեկոյց ու բանակցութիւն, պիտի ուղղուին ընկերութեանս որոյ կազմութիւնը վաւերացուած է կայս․ կառավարութեան կողմէ։ Ի ներքոյ ստորագրեալքս պարտիմք մենաշնորհի բոլոր պայմաններն այսինքն իւր բոլոր յանձնառութիւնները կատարելապէս ու ժամանակին գործադրել, մթերանոցն ու այլ յարակից շէնքերն որոշեալ ժամանակին մէջ կառուցանել, այս մենաշնորհի գործառնութեանց պատճառաւ եթէ վնաս մը պատահի, ոչ այդ և ո՛չ ուրիշ պատճառաւ կայս․ կառավարութենէն որ եւ է հատուցում չպահանջել, մթերանոցին մէջ կոտրած, թափած ու գողցուած կազի սնտուկներու փոխարէնն առանց առարկութեան վճարել, մենաշնորհի 17րդ յօդուածի տրամադրութեանց համաձայն՝ առանց յետաձգման վճարել կազի իւրաքանչիւր սնտուկի համար Քաղաքապետութեան յատուկ 10 փարան և մենաշնորհի պայմանաժամն աւարտելուն, որոշեալ պայմաններու համաձայն՝ վերոգրեալ մթերանոցներն իւր բոլոր յարակից շէնքերով և այլնով ձրիաբար Քաղաքապետութեան թողուլ։ Վերջապէս յանձն առած ու ընդունած ըլլալով, մինչեւ մենաշնորհի պայմանաժամն եղող քսան հինգ տարւոյ վերջը, ըստ պայմանագրութեան, մթերանոցին ու մանրամասնութեանց յանձնումն, ներկայ յանձնառագիրը մատուցինք Քաղաքապետութեան։ (Ստորագրութիւն)

ՍԱՄԱՆՃԵԱՆ, ՄՈՄՃԵԱՆ
5 րէճէպ 1299 ՀԱՃԵԱՆ
11 մայիս 1298 (Շարունակելի)

ՏՕՔԹ․ ՆԷՄՔԹԻ, մասնագէտ կոկորդի, խաչափողի, ականջի և քթի հիւանդութեանց։

Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր Եր․ ժամ 10էն 1, ի Բերա, Կլավանի փողոց, թիւ 7։ 220

ԱԶԴ

Ֆլէմինկ շոգենաւն Նաւապետ Ուիլքի, Օտէսայէն աստ պիտի գայ դէպի յունուար 2ի և անմիջապէս պիտի մեկնի ի Լիվրբուլ։
ԷՏ․ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Գործակալ Ֆլամանտ շոգ․ ընկ․

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՃԱՐԱԿ

Կ․ Պոլիս, 25 սեպտ․ 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օճարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլյաժի և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ․ Ա․ ԱՆՏՐԷԱՍԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Երզագ անպարը իչիւն ալընաճագ սապօնըն գարարը իհալէսի քեանունը էվվելը Րումինին օն տօգուզունճու չըհարշէնպիհ կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհաէթ տօգուզա գատար Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

Ֆիյ 15 քեանունը սանի 306
611 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Շաիր անպարը իչիւն միւպայեա օլունաճագը էվվելճէ իլան գըլընան իքի միլիօն օգգա արբանըն գարարը գաթիսինին իժասը քեանունը էվվելի Րումինին օն տօգուզունճու չէհարշէնպիհ կիւնիւնէ թալիք գըլընտըղընտէն, իժասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

17 քեանունը սանի 1890 852
Նօ․ 18 2—2

Արտօնատէր Ս․ ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ ‖ AU CAMELIA
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
194, Մեծ Փողոց Բերայի 194

ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋ

Պատիւ ունինք ծանուցանել հասարակութեան թէ, ՄԷԿ ԱՄՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՄԻԱՅՆ, դեկտ․ 3/15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ տեղի պիտի ունենայ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԸ մեր վաճառատան մէջ գտնուած ամեն ապրանաց, ԳՆՈՑ ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՎ։

Բարիզի վերջին նորաձեւութիւնք որք են պաստէ, սութաչէ հանդերձեղէնք՝ մուշտակաւոր և առտրակով, ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԳՆԵՐՈՎ պիտի նշանակուին ինչպէս նաեւ ժապաւինագործութեան, փետրեղինաց, ծաղաւոր վարագոյրներու և համանման մեծաքանակ վաճառքները։

Գնողաց մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք պարահանդիսի արդուզարդուց վերաբերեալ մեր բազմատեսակ ապրանաց վրայ, որք են՝ մետաքս և թաւիշ՝ ոսկեհիւս և նկարակերտ, թիւլ և չինական քաթի վրայ ճոխ բանուածներ և այլն։ Կը յուսանք որ մեր պատուարժան յաճախորդք պիտի հաճին այցելել մեր վաճառատունը՝ անձամբ ստուգելու համար այն ԱՅՍՊԻՍՈՐ ԶԵՂՉԸ զոր կ'ընենք մեր բոլոր ապրանաց վրայ։

Բարեձեւ և գիմացկուն սեմփիրաններ (ԳՕՐՍԷ)։

Նոր անուշահոտութիւն ԼԻԼԱ ՖԼԷՕՌԻ։

Ի մօտոյ պիտի ունենանք ԺՈՒՎԷՆ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ աշխարհի առաջին գործարանէն։ 217 6—8

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ:

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Փռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք:

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ փռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ փռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք: Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 փռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գափու, Անանիատեան խան. 38

La Maraviglia

ՄԱՐԱՎԻԼԻԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ցաւեր կը ջնջէ խորշոմներն և ո և ե կերպով յառաջ եկած ալիները, կ'անհետացնէ ծաղկի նշանները, ցաներն [illegible] թողած այլայլութիւնները:

Դէմքին կուտայ երիտասարդութեան ամեն հրապոյրները: Գեղեցիկ սեռին ներքին խնամոց համար թանկագին գիւտ:

Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչն է Պ. Յ. Պէյլիս, Ֆրնտըգլեան խան, Պոլիս: Ընդհանուր մթերանոցն է Խամուչեան Դարուանա, Ղալաթիա, Եուքսէք գալտըրըմ, Վոյվոտայի քովը: —Նենգիչներէն զգուշանալու համար, դիմել միայն մթերանոցին: 33

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹԻ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ) ԱՂԲԻՒՐ

1885ին Հունգարիոյ Մայրաքաղաքի Տիեզերական Ցուցահանդէսին մէջ յառաջդիմութեան, մրցման կարողութեան և արտածման մեծ միտալն տուած է, զոր այդ ցուցահանդէսին դատաւորք նշանակած էին իբր առաջին մրցանակ մաքրողական հանքաջրոց համար:

Այս աղբիւր մեծագոյն մրցանակներն պատուուած է ինն ցուցահանդէսի մէջ. կը փայլի ոսկեայ եւ արծաթեայ միտալներով. բայց աստի բժշկական աշխարհին համարումը կը վայելէ իր ազդուութեան և անուշութեան զարմանալի կարողութեան համար:

ՖՐԱՆՍՈՒԱ-ԺՕԶԷՖ աղբիւրը վերջերս գրուատուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիայէն և Լոնտոնի համբաւաւոր Լընտըն-Հօսբիթալ հիւանդանոցէն. բաց աստի, այս ջուրն ալ դէն առաջին փորձով կը յայտնէ ինքզինքը: Այս ջուրին վրայ տեղեկագիրներ ձրիաբար կը տրուին այս ջրին բոլոր մեծ շտեմարաններու, գլխաւոր դեղատանց և Պուտաբէշթի դրատուններու մէջ:

Նմանօրինակ ուրիշ ջրերու հետ շփոթութեան առաջքն առնելու համար, խոհեմութիւն է միշտ խնդրել «Ֆրանսուա-Ժօզէֆ մաքրողական Լ.Գ. դիւրոյին նշանը որ կը գտնուի ամեն շիշերուն վրայ:

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻՇՏ ՋՈՒՐՆ

FRANÇOIS JOSEPH

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ (ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ)

Իւրաքանչիւր եղանակի անհրաժեշտ մաքրելու համար:

ԱՄԷՆ ՈՒՐԵՔ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Ընդ. աւանդատուք Տ. և Մ. Մէղիքի և Ս. Ֆիրոզպէկեան Պոլիս, Ս. Գաստրիանիէ և Ս. Բիթթոս Ղալաթիա, Հ. Ֆանթուլ Իզմիր: Թուրքիոյ համար գործակալն է Պ. Յ. Պէյլիս, ի Պոլիս: 34

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՅԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջնադ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Եվանկէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի առած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելուած մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով:

Հետեւապէս իւր բոլոր գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, բամբակ, կերպասեղէնք, քօլիկօ, քորսէ, թաշկինակ, [illegible], շալեր, շալկինէր, [illegible], ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար [illegible], [illegible] ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ:

Հասարակաց [illegible] կը գտնէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և [illegible] կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինուած են:

Ցանկալի մի բան է նաև ապսպրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ծանօթ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյն ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապսպրեն: Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամեն տեսակ զգեստներ բաւթօներ խիստ չափաւոր գներով:

Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ

ՍԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 188

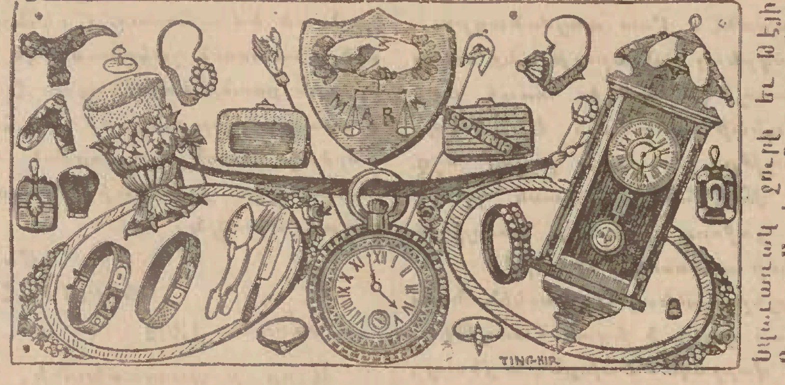

[illegible]

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

45, ՂԱԼԱԹԻԱ:—ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ 45.

Բ. ՅԱՐԿ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹՂԹԱՏԱՐԱՏԱՆ ՎԵՐԵՒ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՑՈՅՑՔ

Պատի, Գրպանի, Ոսկիէ, Արծաթէ, Մետաղէ

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՔ

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց, որ առեւտրական այս ճիւղին եղանակին ըլլալուն, իւր ապրանաց մթերքն ճոխացուցած է: Ուստի կը խնդրէ այն յաճախորդներէն որք պէտք ունին ժամացոյցի, գոհարեղինաց, դիմեն սոյն վաճառատունն և օգտուին այս ապրանքներէն, որք Եւրոպիոյ լաւագոյն գործարաններէն բերուած են, և որոց ճաշակը, քրաթը և ընտրութիւնը կ'արդարացնեն այն համեմատաբար հաժեստ գինն որով ի վաճառ հանուած են:

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունս մասնաւորապէս կը յանձնարարէ, մետաղի վրայ ոսկի գաբլամա ժամացոյցի շղթաներ եւ այլն, որոցմէ ունի մի ամբողջ բուն Բարիզի ապրանք: 204

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՓՈՒ, ՃԷԼԱԼ-ՊԷՅ ԽԱՆ, Թ. 10

ԳՆԵՐԸՃՈՐՈՇ

THÉ ÉCONOMIQUE — ԹԷՅ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ — ΤΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ — MARQUE DÉPOSÉE

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած սոյն վաճառատուն, որ առ ինքն ուղղեալ յանձնարարութեանց փութանակի կատարմամբ և զանազան հետ հաստատած բազմածիւղ յարաբերութիւններն արդէն մեծ հռչակ հանած և իրաւամբ կը վայելէ հասարակութեան համարումն, վերջերս Ճաւայէն բերել տուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակէ ազնիւ ու գերընտիր թէյեր, ինչպէս նաև այլ և այլ ձեւութեամբք և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (քանթիններով հանդերձ), որք Փարիզի վերջին ցուցահանդէսին մէջ արժանացած էն առաջին կարգի մրցանակի եւ գեղարուեստական մէյմէկ հրաշակերտներ կրնան համարուիլ. ի միջի այլոց մեր արգոյ յաճախորդաց իբր Կաղանդի նուէր ծառայելու գերապատւոյ առաւելութիւնը ընծայելով:

Վաճառատունս այցելու պատիւն ընող ամէն կարգի անձինք անհրաժեշտ գոհ պիտի մնան գնոց չափաւորութենէն և ոճանութենէն ինչպէս նաև ձեռուան առթիւ բերուած թէյերու ճաշակաւորման ընտրութիւններէն: 199

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՈՒՆ

ԼԸ ԲԷՑՐԻԷԼԻ

ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՌՆՈՒԵԼՈՒ

ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆԶԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիտ Գառապոնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիթերն և սրտի խառնուքը:

ԼԸ ԲԷՑՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ: 852

EMULSION SCOTT

(ՍԳՕԴԻ ՕՃԱՌԵԱԿ)

ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԼԵԱՐԴԻ ԻՒՂ

Իփոֆոսֆիթ ով կիր և սոտայով

Պատրաստուած ձեռամբ ՍԳՕԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք:

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան իւղէն բոլոր յատկութիւններէն զատ, Իփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ Անարիւնութիւնը
Կը բուժէ Խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողոպրութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, առողջ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փոքրիկ տղաքներն կը առնեն զայն:

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով:

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԻՐԱՅԼ 852

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտեղէն նիւթէ: Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի:

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո'ր չափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ: Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի զուր հանելը: Կը կասեցունէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ թեփէ կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մարմնին: Ուշադրութեամբ կարդալ:

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Առաւօտն երկրորդնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել պնակատակի մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգ մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սրունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել [illegible], այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին: Առաջ գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը ցամքի: Բոլոր մազերը մէկ [illegible] մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է: Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ: Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, գոյն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածելը: Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար: Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը: Միայն գիծքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն:

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքոլով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թաթխուած թրջած սպունգ մը, և ուզուած արդիւնքին յառաջ կուգայ անմիջապէս:

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյից, թիւ 95 և 9, Ղալաթիա: 601

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par Marie LECHAUX, Phn-6 te, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL : Dans toutes les bonnes Pharmacies.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԻ

Շաբթուաս երթեւեկութիւնք

Օր դեկտ.	Ժ. Ը. Ե.	Երթալիք տեղը
Բշ. 17 29	Եր.	Օտեսա
Գշ. 18 30	5 Եր.	Աղեքսանդրիա
Դշ. 19 31	10 Առ.	Անատոլու
Դշ. 19 31	10 Առ.	Սեվաստաբոլ
Եշ. 20 1	2 Եր.	Օտեսա

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գափու: 26

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

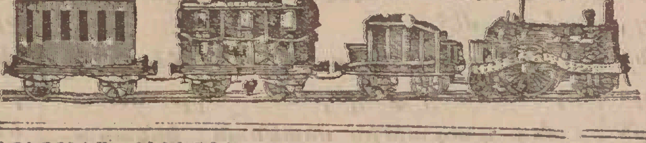

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԵԼԼՈՎԱ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Արեւ. ճեպ. Թ. 2 Բշ. Եշ.	Կոխ. ճամբ. Թ. 4 Ամ. օր	Կոխ. խառն Թ. 52 Ամ. օր
	Երեկոյ ժ. վ.	Երեկոյ ժ. վ.	Առաւ. ժ. վ.
Կ. Պոլիս ……… մեկնում	7 20	8 15	7 50
Գում—գափու ………			8 08
Եէտի—գուլէ ………			8 22
Մագրիգիւղ ………			8 39
Այաստեֆանոս ………			8 52
Քիւչիւք—Չեքմէճէ …			9 08
Սպարթա—գուլէ ………			9 47
Հատըմքէօյ ………		9 46	10 23
Չաթալճա ………			11 06
Գապաքճա ………	9 50	10 46	11 45
Սինէքլի ………			12 51
Չէրքէզքէօյ ժամանում		12 02	1 33
Չէրքէզքէօյ մեկնում		12 04	2 00
Չօրլու ………	11 50	12 47	2 50
Մուրաթլը — Քէօրէկչի			3 38
Սէյիտլէր—Չիֆթլիք …			4 09
Լիւլէ—Պուրկազ ………		2 19	4 49
	Գիշեր		
Պապա—Էսքի ………	1 55	2 31	5 35
Պավլօ—քէօյ ………			6 16
Ուզուն—Քէօփրիւ ………		3 57	7 05
Կուլէլի—Պուրկազ …		4 18	7 47
Ուրլի ………			8 43
Ադրիանուպոլիս ……ժմ.	4 14	5 09	9 00
			Երեկոյ
			Կոխ. խառն Թ. 122 Բաց ի Եշ. Ե.
			Երեկոյ
Ադրիանուպոլիս …… մկ.	4 19	5 19	1 00
Գիւմուրճէօյ ………			1 40
Մուսթաֆա փաշա ժմ.	5 15	6 15	2 18
Մուսթաֆա փաշա մկ.	5 20	6 30	2 33
Հարմանլը ժմ.	6 4	7 42	3 32
Հարմանլը մկ.	6 9	7 27	3 48
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.		7 51	4 20
			Կոխ. խառն Թ. 124 Բաց ի Եշ. Ե.
			Երեկոյ
Թըրնովա—Սէյմէնլի մկ.		8 01	4 45
Գայաճըք—Հասքէօյ …		8 38	5 45
Եէնի—Մահալլէ ………		9 27	7 11
Քարապալը ………	8 32	9 53	8 00
Գաթօնից—Ստանիմաք		10 20	8 35
Փիլիպպէ ժամ.	9 21	10 42	9 00
Փիլիպպէ մկ.	9 31	11 2	9 30
Թաթար Բազարճըք …		11 58	10 50
Սարամպէյ ժամ.		12 23	11 22
Սարամպէյ մկ.		12 24	Գիշեր 1 52
Պելօվա ժամ.	11 10	12 48	12 00
	Առաւ.	Երեկոյ	Գիշեր Եշ. Եկ.
	Գիշեր		
Սօֆիա ժամ.	3 18	4 29	5 30
Նիշ	8 20	10 04	
	Տիւ.		
Պելկրատ	2 45	4 48	
Պուտապէշտ	10 05	1 25	
Վիեննա	8 15	7 18	
	Տիւ.		
Սկիւպ		1 49	
Սելանիկ		9 35	

Կառախումբ Կ. Պոլիս եկող	Արեւ. ճեպ. Թ. 1	Կոխ. ճամբ. Թ. 3 Ամ. օր	Կոխ. խառն Թ. 123 Ուրբ. ի Եշ. Ե.
	ժ. վ. Բշ. Եշ.	ժ. վ.	ժ. վ. Եշ. Ուր. Պելօվայէն
Սելանիկ … մեկնում		6 00	
Սկիւպ		1 49	
Վիեննա	8 23	00	Կիր. Եշ. Դշ. Ուր. Սարամպէյէն
	Եշ.—ր		
Պուտապէշտ	2 35	2 40	
Պելկրատ	9 30	1 55	
Նիշ	3 10	5 44	Եշ. Եշ.
Սօֆիա	9 00	12 16	8 45
	Տիւ.		
	Առաւ.	Երեկոյ	Առաւ.
Պելօվա մկ.	12 40	3 57	1 00
Սարամպէյ		4 15	1 30
Թաթար Բազարճըք………		4 42	2 10
Փիլիպպէ ժամ.	2 12	5 35	3 18
Փիլիպպէ մկ.	2 17	6 00	3 43
Գաթօնից—Ստանիմաք		6 21	4 10
Քարապալը ………	3 08	6 47	4 54
Եէնի Մահալլէ………		7 12	5 47
Գայաճըք—Հասքէօյ …		8 01	7 10
Թըրնովա-Սէյմէնլի ժամ.	4 55	8 35	7 55
			Կոխ. խառն. Թ. 121 Ամ. օր Բաց ի Եշ. Ե.
			Առաւ.
Թըրնովա—Սէյմէնլի մկ.	5 00	8 42	8 42
Հարմանլը ժմ.	5 24	9 05	9 15
Հարմանլը մկ.	5 29	9 21	9 35
Մուսթաֆա-փաշա ժմ.	6 10	10 02	10 33
Մուսթաֆա-փաշա մկ.	6 15	10 17	10 53
Գիւմուրճէօյ ………			11 32
Ադրիանուպոլիս … ժամ.	7 09	11 13	12 10
			Երեկոյ
			Կոխ. խառն. Թ. 51 Ամ. օր
			Առաւ.
Ադրիանուպոլիս … մկ.	7 14	11 23	6 2
Ուրլի ………			7 13
Կուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)		12 19	8 25
Ուզուն—Քէօփրիւ ………		12 38	8 59
Պավլօ—Քէօյ………			9 40
Պապա—Էսքի ………	9 36	1 50	10 33
Լիւլէ—Պուրկազ … …		2 18	11 10
Սէյիտլէր—Չիֆթլիք………			11 46
Մուրաթլը—Քէօրէկչի			12 18
Չօրլու ………		3 48	1 16
Չէրքէզքէօյ ժամ.	12 12	4 25	2 00
Չէրքէզքէօյ մկ.	12 17	4 30	2 25
Սինէքլի………			3 18
Գապաքճա………			4 09
Չաթալճա ………	1 57	6 11	4 50
Հատըմ—Քէօյ ………		6 47	5 51
Սպարթա—գուլէ………			6 17
Քիւչիւք—Չեքմէճէ………			7 06
Այաստեֆանոս ………			7 18
Մագրի—գիւղ ………			7 43
Եէտի—գուլէ ………			7 57
Գում—Գափու ………			8 06
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժամ.	4 00	8 15	8 15
	Երեկոյ	Առաւ.	Երեկոյ

Ստորագծեալ վայրկեանները գիշերուան ժամն կը նշանակեն սկսելով երեկոյեան 6էն մինչեւ առաւօտեան ժ. 5 59 (Ը. Ե.)

15

ԳԻԾ ՍԵԼԱՆԻԿ—ՈՒՍՔԻՒՊ—ՍՊԷՑՉԷ

Կոխմբ. Թ. 512/522 Սելանիկէն ամէն օր	Առաւ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 523 Վիեննայէն ամէն օր	ժ. վ.
Սելանիկ (Պիւֆէ) … մկ.	6 00	Վիեննա մկ.	8 00
Թօփսին ………	6 33	Պուտապէշտ	2 40
Ամաթօվօ ………	7 10	Պելկրատ	10 55
Քարասուլու………	7 31	Նիշ	5 50
Կիւմէնճէ ………	7 41		Առաւ.
Կեօրկէլի ………	8 17	Սպէֆչէ ……… մկ.	10 40
Միրօվչէ ………	8 51	Պուգանովչէ ………	10 55
Ստրումիցա ………	9 00	Պուդօվչէ………	11 23
Տեմիրգափու (Պիւֆէ) ժմ.	9 32	Բրէզովա ………	11 40
Տեմիրգափու (Պիւֆէ) մկ.	9 42	Թապանովչէ………	12 03
Գրիվօլագ ………	10 27	Գումանովօ………	12 37
Վ. Էնէճիւնօ—Կրասնիկ	11 06	Հատշիլար………	1 13
Քէօփրիւլիւ ժմ.	11 53	Ուսքիւպ (Պիւֆէ) մկ.	1 49
Քէօփրիւլիւ մկ.	12 04	Ուսքիւպ (Պիւֆէ) ժմ.	2 01
Զելէնիկօ ………	12 51	Զելէնիկօ ………	2 37
Ուսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	1 27	Քէօփրիւլիւ ……… ժմ.	3 20
Ուսքիւպ (Պիւֆէ) մկ.	1 49	Քէօփրիւլիւ մկ.	3 30
Հատշիլար ………	2 29	Վ. Էնէճիւնօ—Կրասնիկ	4 20
Գումանովօ………	3 24	Գրիվօլագ ………	5 03
Թապանովչէ ………	3 53	Տեմիրգափու (Պիւֆէ) ժմ.	5 37
Բրէզովա………	4 21	Տեմիրգափու (Պիւֆէ) մկ.	5 52
Պուդօվչէ ………	4 33	Ստրումիցա ………	6 26
Պուգանովչէ ………	4 57	Միրօվչէ ………	6 38
Սպէֆչէ ժամ.	5 10	Կեօրկէլի………	7 19
	Երեկոյ	Կիւմէնճէ ………	7 51
Նիշ ժամ.	9 40	Քարասուլու ………	8 04
Պելկրատ	4 48	Ամաթօվօ ………	8 24
Պուտապէշտ	1 23	Թօփսին ………	9 01
Վիեննա	7 15	Սելանիկ (Պիւֆէ)… ժմ.	9 38
			Երեկոյ

ԳԻԾ ՈՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՈՎԻՑԱ

Կառախումբ Թ. 622 Ուսքիւպէն Բշ. Դշ. Ուր.	Առաւ. ժ. վ.	Կառախումբ Թ. 621 Միթրովիցայէն Գշ. Եշ. Շբ.	Առաւ. ժ. վ.
Ուսքիւպ (Պիւֆէ) … մկ.	7 40	Միթրովիցա (Պիւֆէ) մկ.	7 25
Էլէշան ………	8 47	Վուչիթրն ………	7 47
Գաչանիք ………	9 42	Բ. Իշթինա ………	8 41
Վերիզովիչ ………	10 52	Լիփեան ………	9 36
Լիփեան ………	11 45	Վերիզովիչ………	10 37
Բիշթինա………	12 37	Գաչանիք ………	11 24
Վուչիթրն . ………	1 23	Էլէշան ………	12 04
Միթրովիցա (Պիւֆէ) ժմ.	1 40	Ուսքիւպ (Պիւֆէ)… ժմ.	12 54
	Երեկոյ		Երեկոյ

ԹԸՐՆՈՎԱ—ՍԷՅՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՈԼԻ

Կառախումբ Թ. 322 Կիր. Գշ. Ուր.	ժ. վ. Առաւ.	Կառախումբ Թ. 321 Բշ. Դշ. Շբ.	ժ. վ. Առաւ.
Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ:		Պուրկազ մկ.	6 00
Սօֆիա Պելօվայէն ժմ. Երեկոյթի Սօֆիա Ադրիանուպոլսէն ժմ. Կ. ր.	7 55	Եամպոլու ……… մկ.	11 10
Կ. Պոլիս. Պոլսէն ժմ.	7 51	Սիմէօն—Քերմանլը ………	12 11
	Առաւ.	Եէնի—Զաղրա ………	1 12
Թըրնովա—Սէյմէնլի մկ.	8 24	Յասքէ—Մահալլէ …	2 15
Գարապունար ………	9 08	Գարապունար ………	3 16
Յասքէ—Մահալլէ …	10 14	Թըրնովա—Սէյմէնլի ժամ.	3 50
Եէնի—Զաղրա ………	11 23		Երեկոյ
Սիմէօն—Քերմանլը ………	12 21	Հաղորդակցութիւն գլխաւոր գծին կառախմբոց հետ: Պելօվա—Սօֆիա մկ. Երեկոյթի Տարածք Ադրիանուպոլսէն մկ. Բշ.	4 54
Եամպոլու ……… ժամ.	1 10	Ա. Պոլիս—Կ. Պոլսոյ մկ.	8 42
Պուրկազ ժամ.	6 30		

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կառախումբ Թ. 222 Գշ. Եշ. Շբ.	ժ. վ. Երեկոյ	Կառախումբ Թ. 221 Բշ. Դշ. Ուր.	ժ. վ. Առաւ.
Տէտէ—Աղաճ ……… մկ.	12 20	Ա. Պոլիս ……… մկ.	8 00
Ֆերրէ ………	1 29	Ուրլի ……… »	8 55
Պիթլիճի ………	2 33	Կուլէլի—Պուրկազ մկ.	9 40
Սուֆլի ………	3 31	Տիմէթօքա ………	10 15
Տիմէթօքա ………	4 36	Սուֆլի ………	11 27
Կուլէլի—Պուրկազ ………	5 19	Պիթլիճի ………	12 20
Ուրլի ……… »	5 6	Ֆերրէ ………	1 21
Ա. Պոլիս ……… ժմ.	6 40	Տէտէ—Աղաճ ……… ժամ.	2 20